

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W ŁĘCZNEJ**

21-010 Łęczna, ul. Krasnystawska 52
tel./fax. (81) 752-31-67, (81) 752-41-40
psse.leczna@sanepid.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/psse-leczna>

ONS.9010. 4. 2023

04.04.2023

Przewodniczący Rady

Arkadiusz Biegaj

Łęczna dnia 30.03.2023r.

RPW/2168/2023-1P

EZD RP Powiat Łęczyński
Patrycja Kierepka (AG)
Data rejestracji:
2023-03-31
Data wpływu: 2023-03-31

**Lubelski
Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny**

W związku z Planem zasadniczych Przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łęcznej na rok 2023, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej przesyła „Ocenę Stanu Sanitarnego Powiatu Łęczyńskiego za 2022 rok”.

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Łęcznej**
mgr inż. Ewelina Piłka

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Rada Powiatu w Łęcznej Al. Jana Pawła II 95 A, 21-010 Łęczna

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŁĘCZYŃSKIEGO ZA ROK 2022

Spis treści

I. Sytuacja epidemiologiczna powiatu łęczyńskiego.....	2
II. Stan sanitarny jednostek ochrony zdrowia na terenie powiatu łęczyńskiego.....	10
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	24
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.....	28
V. Bezpieczeństwo żywności i żywienia.....	35
VI. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.....	43
VII. Środowisko pracy, choroby zawodowe, środki zastępcze.....	46
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	57
IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.....	60

I. Sytuacja epidemiologiczna powiatu łęczyńskiego

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2022r. w powiecie łęczyńskim zanotowano 3404 zachorowania na ostrą zakaźną chorobę układu oddechowego COVID-19 wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2, z czego hospitalizacji poddano 195 osób. Odnotowano spadek liczby zachorowań o ponad 1100 przypadków (ok. 25%) w stosunku do roku poprzedniego w którym zanotowano 4516 zachorowań na COVID-19. Odnotowano również spadek liczby przypadków hospitalizacji o ok. 32% w stosunku do 2021 roku w którym odnotowano 289 hospitalizacji z powodu COVID-19. W 2022 roku odnotowano 26 zgonów których przyczyną było zakażenie SARS-CoV-2 co stanowi niemal pięciokrotny spadek ilości zgonów w stosunku do roku ubiegłego. Wszystkie osoby zmarłe obciążone były chorobami współistniejącymi.

W 2022 roku, zarejestrowano 34 ogniska epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2, wśród ognisk instytucjonalnych wystąpiły ogniska szpitalne, ogniska w placówkach oświatowych, w zakładach pracy itp.

Odnotowano:

- 6 ognisk w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej - łączna liczba osób zakażonych wyniosła 45,
- 2 ogniska w zakładach opiekuńczo-leczniczych - łączna liczba osób zakażonych wyniosła 38,
- 4 ogniska w zakładach pracy – łączna liczba osób zakażonych wyniosła 21,
- 14 ognisk w szkołach – łączna liczba osób zakażonych wyniosła 75,
- 3 ogniska w przedszkolach – łączna liczba osób zakażonych wyniosła 20,
- 1 ognisko w żłobku – 2 osoby zakażone,
- 4 ogniska w innych instytucjach – łączna liczba osób zakażonych 21.

Wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego objęto kwarantanną niemal 7000 osób, natomiast nadzorem epidemiologicznym objęto prawie 1300 osób.

Grypa i podejrzenia zachorowań na gripę

W analizowanym okresie, na terenie powiatu łęczyńskiego, odnotowano 2697 podejrzeń zachorowań na gripę ogółem, z czego 1091 podejrzeń dotyczyło dzieci do 14 roku życia. Zachorowania na gripę wzrosły 4-krotnie w stosunku do roku poprzedniego w którym odnotowano 696 przypadków. Najwięcej zachorowań jak rokrocznie odnotowano w I kwartale roku w okresie od stycznia do marca. Odnotowano 4 przypadki hospitalizacji z powodu grypy, w tym 3 przypadki dotyczyły dzieci do 14 roku życia. W powiecie łęczyńskim nie odnotowano zgonu z powodu grypy.

Rozkład zachorowań z uwzględnieniem grup wiekowych przedstawia się następująco: 0-4 – 474 osoby;

5-14 – 617 osób; 15-64 – 1418 osób; 65 i powyżej – 188 osoby. Spośród 2697 zgłoszonych podejrzeń 5 potwierdzono laboratoryjnie - podczas badania molekularnego wykryto wirus grypy typu A.

Skutecznym sposobem ochrony przed grypą jest unikanie dużych skupisk ludzkich, utrzymanie właściwego poziomu higieny osobistej i środowiska oraz poddanie się szczepieniom ochronnym p/ko grypie.

Kontynuowany był nadzór epidemiologiczno – wirusologiczny nad grypą oparty na systemie SENTINEL. W nadzorze SENTINEL uczestniczyły dwie placówki:

- ✓ NZOZ LEK-MED 3 w Łęcznej oraz
- ✓ SPZOZ GOZ w Milejowie.

Badania były prowadzone pod kątem obecności wirusa grypy, SARS-CoV-2 oraz RSV. Pobrano wymazy z nosa i gardła od 20 osób – uzyskano 2 wyniki dodatnie w kierunku grypy – wyizolowano wirusa grypy typ A oraz 5 wyników dodatnich w kierunku SARS-CoV-2.

Ospa wietrzna

W 2022r. zaobserwowano prawie 3,5 razy więcej zachorowań na ospę wietrzną niż w roku 2021r. Spośród 423 osób chorych hospitalizacji poddano 2. Zachorowania wystąpiły głównie u dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym a także wśród dzieci w wieku szkolnym. Zaledwie ok. 4% wszystkich przypadków stanowiły osoby dorosłe. Osoby chore nie były uodpornione przeciwko ospie wietrznej. W Polsce nie są prowadzone obowiązkowe szczepienia p/ko ospie wietrznej za wyjątkiem grup ryzyka oraz dzieci uczęszczających do żłobka.

Biegunka i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W omawianym okresie nastąpił niemal dwukrotny wzrost zachorowań ogółem w stosunku do roku 2021. Zachorowało 90 osób w tym 19 dzieci do lat 2. Hospitalizowano 90 osób, w tym 9 dzieci do lat 2.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2022 roku zaobserwowano znaczny (2,7 – krotny) wzrost ogólnej liczby zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w stosunku do roku poprzedniego. Z 78 przypadków 19 to dzieci do lat 2.

Z 78 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych aż 44 przypadki to nieżyty jelitowe wywołane przez **rotawirusy**, hospitalizowano 43 osoby. Zachorowania wywołane przez rotawirusy wystąpiły głównie u dzieci w przedziale wiekowym od 1 do 7 lat. Zarejestrowano jedno ognisko epidemiczne wywołane przez rotawirusy, które wystąpiło w Oddziale Chirurgii Plastycznej Wschodniego Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej Szpitala Powiatowego w Łęcznej na części przeznaczony dla dzieci. Zakażenie wystąpiło u 3 pacjentów hospitalizowanych w oddziale.

Odnotowano 11 przypadków nieżyty jelitowego wywołanego przez **norowirusy**: przypadki wystąpiły u osób w wieku 0 do 74 lat.

Stwierdzono 9 wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez inne określone wirusy – **adenowirusy** - zachorowania wystąpiły wśród dzieci w przedziale od 0 do 7 lat.

Zgłoszono 14 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone, które wystąpiły u osób w wieku od 2 do 39 lat.

Hospitalizowano 64 osoby co stanowi 82% wszystkich przypadków, w tym hospitalizowano 19 dzieci do lat 2.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*

W analizowanym okresie liczba zachorowań na *Clostridium difficile* zdecydowanie wzrosła w stosunku do roku 2021. 32 osoby poddane były hospitalizacji z czego 21 przypadków zgłoszono jako zakażenia szpitalne, a głównym powodem wystąpienia zakażenia *C. difficile* było wcześniejsze stosowanie antybiotykoterapii u pacjentów. Zachorowania wystąpiły wśród osób w przedziałach wieku od 20 do 75 lat i powyżej, jednak znakomita większość bo aż 80% przypadków odnotowano u osób starszych w przedziale wiekowym 65 – 75 lat i więcej.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Borelioza

W roku 2022 zaobserwowano niemal trzykrotny wzrost liczby zachorowań na boreliozę w stosunku do roku 2021. Zachorowania wystąpiły zarówno w środowisku miejskim jak i środowisku wiejskim jednak przeważająca liczba przypadków (48) dotyczyła osób zamieszkujących tereny wiejskie. Nie było przypadków hospitalizacji.

57 przypadków zgłoszono na podstawie rozpoznania rumienia wędrującego, natomiast 17 przypadków to borelioza kostno-stawowa.

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

W 2019, 2020, 2021 i 2022 roku nie odnotowano przypadków zachorowań.

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone

W 2019, 2020, 2021 i 2022 roku nie zanotowano przypadków zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone.

Płonica

W omawianym okresie zaobserwowano zdecydowany wzrost liczby zachorowań na płonicę w stosunku do roku ubiegłego. Odnotowano 40 przypadków możliwych, zaś w 2021 – zaledwie 3 przypadki. Hospitalizacji poddano 1 osobę.

Salmonellozy

W 2022r. zaobserwowano zbliżoną liczbę zachorowań na Salmonellozy w stosunku do roku 2021. Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym od 2 do 24 lat. Hospitalizowano 8 osób co stanowi 72% wszystkich przypadków.

Przyczyną zatruc pokarmowych były pałeczki jelitowe Salmonella, główny czynnik etiologiczny - Salmonella Enteritidis – 9 przypadków. Pozostałe zatrucia wywołane były pałeczkami Salmonella z grupy C oraz z grupy D. W analizowanym okresie zanotowano 2 ogniska domowe. W pierwszym ognisku odnotowano 3 osoby narażone, u jednej wystąpiły objawy i stwierdzono zakażenie S. enteritidis, druga osoba zakażona bezobjawowo. W drugim ognisku odnotowano 3 osoby narażone, u jednej osoby wystąpiły objawy, 2 osoby zakażone bezobjawowo.

Salmonellozy – posocznica

W 2022r. zanotowano 2 przypadki zachorowania na posocznicę wywołaną pałeczkami Salmonella. Zachorowania dotyczyły osób w wieku 71 i 72 lat. Zachorowania wywołały konieczność hospitalizacji osób zakażonych.

Róża

W analizowanym okresie zanotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na różę w stosunku do roku poprzedniego (ponad 3-krotny). Zachorowania wystąpiły w przedziale wiekowym 45 -74 lata.

Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę/potrzeba szczepień

W omawianym okresie 10 osób miało kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę. 1 osoba była hospitalizowana.

Narażenia były spowodowane przez zwierzęta udomowione (bezpieńskie psy i koty) oraz zwierzęta dzikie (wiewiórka, kuna). Osoby zostały zakwalifikowane do szczepień p/ko wściekliznę przez:

- ✓ Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 Klinika Chorób Zakaźnych w Lublinie ul. Staszica 16 (5 osób),
- ✓ Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Biernackiego 9, 20-089 Lublin (4 osoby)
- ✓ Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie, ul. Ceramiczna 1, 22-100 Chełm (1 osoba).

U 9 osób zastosowano pełne uodpornienie, jedna osoba jest obywatelem Szwajcarii, która w Polsce przyjęła 2 dawki szczepionki przeciwko wścieklicznie i podczas wywiadu epidemiologicznego zadeklarowała, że będzie kontynuować szczepienia w Szwajcarii.

Świnka

W analizowanym okresie zanotowano 7 przypadków zachorowania na świnkę, co wskazuje na niemal dwukrotny wzrost zapadalności w porównaniu do roku poprzedniego. Zachorowania dotyczyły osób w wieku 5 - 43 lat, przy czym 3 osoby nie były uodpornione przeciwko śwince, 1 osoba przyjęła jedną dawkę szczepionki, 3 osoby zostały uodpornione dwiema dawkami szczepiennymi.

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna – posocznica

W 2022r. zanotowano 2-krotny wzrost zachorowań, wystąpiło bowiem 6 przypadków, które dotyczyły osób dorosłych w przedziale wiekowym 64 - 76 lat. Wszystkie osoby zostały poddane hospitalizacji.

W roku 2017 zostały wprowadzone szczepienia p/pneumokokom dla całej populacji dzieci. Realizowane są zgodnie z zapisami Programu Szczepień Ochronnych i w pierwszym roku wprowadzenia objęły dzieci urodzone po 31 grudnia 2016 roku.

Gruźlica

W 2022r. zanotowano 2-krotny wzrost zachorowań na gruźlicę – 6 przypadków w stosunku do roku 2021 (3). Wszystkie osoby były poddane hospitalizacji. Zachorowania: 3 przypadki dotyczą chorych prątkujących BK (+), pozostałe 3 przypadki dotyczą chorych nieprątkujących BK (-). Zachorowania wystąpiły u osób w przedziale wiekowym 55 -74 lata. Osoby ze styczności (14) objęto nadzorem lekarskim i skierowano na badania diagnostyczne (RTG klatki piersiowej - poradnie specjalistyczne chorób płuc). W 2022 roku zarejestrowano 1 przypadek wznowy. Nie odnotowano ognisk epidemicznych /rodzinnych. Nie wydawano decyzji w celu przymuszenia do poddania się leczeniu, hospitalizacji, badaniom diagnostycznym.

Kiła inne postacie kiły i kiła nieokreślona

W 2022r. zanotowano 4 przypadki zachorowania na kiłę – 1 przypadek dotyczył kiły wczesnej, natomiast 3 pozostałe zgłoszone zostały jako inne postacie kiły i kiła nieokreślona. Jest to porównywalna liczba zachorowań w stosunku do roku 2021 (3). Wszyscy chorzy byli hospitalizowani. Zachorowania wystąpiły u 3 mężczyzn i 1 kobiety, przedział wiekowy osób zakażonych to 21 – 36 lat. Droga zakażenia – ryzykowne kontakty heteroseksualne oraz kontakty homoseksualne. U 2 osób stwierdzono powiązanie epidemiologiczne.

Wirusowe zapalenia wątroby

WZW typu C przewlekłe i BNO

W 2022r. podobnie jak roku poprzednim odnotowano 2 przypadki zakażenia WZW typu C przewlekłe i BNO. Zakażenie dotyczyło 2 mężczyzn 39 i 41 lat. Poinformowano o możliwości bezpłatnego uodpornienia p/ko WZW typu B.

WZW typu B przewlekłe i BNO

W 2022 roku zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B. Przypadek dotyczył 30 letniego mężczyzny. W latach poprzednich 2021, 2020 i 2019r. nie zanotowano przypadków zachorowania na WZW typu B.

WZW typu A

W 2022 roku podobnie jak w 2021, 2020 i 2019r. nie zanotowano przypadków zachorowania na WZW typu A.

Giardioza (lamblioza)

W 2022 r. zanotowano jeden przypadek zachorowania na giardiozę. Zachorowanie wystąpiło u rocznego dziecka. W wykonanym badaniu mikroskopowym wykryto pojedyncze cysty lamblii. W 2021 roku nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na giardiozę.

Toksoplazmoza

W 2022r. odnotowano 1 przypadek toksoplazmozy wrodzonej. Zakażenie dotyczyło dziecka. Podczas badań wykonanych z krwi oraz płynu mózgowo-rdzeniowego wykryto *Toxoplasma gondii*. Następstwem zakażenia są niedowładny kończyn oraz zaburzenia widzenia. Dziecko było poddane ponad dwumiesięcznej hospitalizacji.

Krztusiec

W 2022r. zarejestrowano 1 przypadek możliwy zachorowania na krztusiec u dziecka w wieku 6 miesięcy. Dziecko było poddane hospitalizacji. W latach 2018-2021r nie zarejestrowano przypadków zachorowań na krztusiec.

Mikobakteriozy - inne i BNO

W roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadku. W 2021r. zanotowano 1 przypadek zachowania na mikobakteriozę.

Tularemia

W roku sprawozdawczym nie odnotowano przypadku podobnie jak w 2021r.

Zakażenia HIV

W latach 2019 – 2022 nie zanotowano nowo wykrytych zakażeń HIV. Ostatni przypadek nowo wykrytego zakażenia HIV (1) odnotowano w roku 2018.

Zachorowania na AIDS

W latach 2019 – 2022 nie rozpoznano zachorowań na AIDS wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

Rzeżączka

W latach 2019 – 2022 nie zanotowano przypadków zachorowania na rzeżączkę. Ostatnie zachorowanie zarejestrowano w 2018 r. – wystąpił 1 przypadek rzeżączki.

Różyczka

W analizowanym okresie brak zachorowań. W latach 2018 - 2021 również nie odnotowano przypadków.

Odra

W 2022 roku jak również w latach 2018-2021 nie zarejestrowano zachorowań na odrę wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

Inwazyjna choroba wywoływana przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*.

W 2022, 2021, 2020 i 2019 roku nie odnotowano przypadków zachorowań na Inwazyjną Chorobę Meningokową.

Legioneloza - choroba legionistów

W roku 2022 nie zanotowano przypadków zachorowania na chorobę legionistów – Legioneloza. Ostatnie zachorowania wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego odnotowano w 2018r. – wówczas wystąpiły 2 przypadki Legionelozy.

Podsumowanie

- W obszarze zachorowalności na COVID-19 i umieralności z tym związanej w 2022 roku nastąpiła poprawa sytuacji epidemiologicznej, w marcu 2022r odwołany stan epidemii, został natomiast ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego. W 2022r. wśród mieszkańców powiatu

łęczyńskiego na COVID-19 zachorowało 3404 osób. Odnotowano spadek liczby zachorowań o ponad 1100 przypadków (ok. 25%) w stosunku do roku poprzedniego w którym zanotowano 4516 zachorowań na COVID-19. Z powodu COVID-19 w 2022r. zmarło 26 mieszkańców powiatu łęczyńskiego -niemal pięciokrotnie mniej w stosunku do roku poprzedzającego.

- W okresie sprawozdawczym odnotowano wzrost zachorowań na niemal wszystkie choroby zakaźne takie jak: grypa, ospa wietrzna, biegunki i zapalenia żołądkowo- jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, wirusowe zakażenia jelitowe, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, borelioza, płonica, salmonellozy – posocznica, róża, świnka, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* inwazyjna – posocznica, gruźlica, kiła, wzw typu B, giardioza, toksoplazmoza, krztusiec.
- W analizowanym okresie sytuację epidemiologiczną powiatu łęczyńskiego w zakresie chorób zakaźnych należy uznać za niekorzystną.

Wykonawstwo szczepień w powiecie łęczyńskim za rok 2022

Na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem objętych jest 13 punktów szczepień. Preparaty szczepionkowe oprócz nadzorowanych punktów szczepień pobierane są z PSSE w Łęcznej także przez Stację Dializ DaVita Sp. z o.o. (Engerix) oraz Aptekę szpitalną (Tetana). Oba podmioty znajdują się w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej.

W 2022 roku przeprowadzono 20 kontroli w punktach szczepień. Wydano 1 decyzję merytoryczną dotyczącą braku procedur higieniczno-sanitarnych. Ocena stanu uodpornienia została sporządzona na podstawie sprawozdań rocznych MZ-54 złożonych przez podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu łęczyńskiego.

Szczepienie p/gruźlicy

W skali powiatu łęczyńskiego poziom uodpornienia p/ko gruźlicy kształtuje się na poziomie 95,94%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,78% w porównaniu z 2021r. (96,72%).

Szczepienie p/błonicy, tężcowi, krztuścowi

W skali powiatu szczepienie w 1 roku życia dawką pierwotną przedstawia się na poziomie 53,55%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,24% w porównaniu z 2021r. (51,31%).

W 2 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 92,86%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,43% w porównaniu z 2021r. (94,29%).

Dawką pierwotną objęto 44,12%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 3,98% w porównaniu z 2021r. (48,10%).

Dawką uzupełniającą objęto 48,74%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,55% w porównaniu z 2021r. (46,19%).

W 3 roku życia szczepienie podstawowe przedstawia się na poziomie 97,38%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 0,77% w porównaniu z 2021r. (96,61%).

Dawką pierwotną objęto 11,71%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 2,70% w porównaniu

z rokiem 2021 (14,41%).

Dawką uzupełniającą objęto 85,66%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,46% w porównaniu z rokiem 2021 (82,20%).

W skali powiatu łączynskiego stan uodpornienia w 6 roku życia wynosi 74,07%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 14,48% w porównaniu do roku 2021 (59,59%).

Szczepienie p/ko błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 roku życia

Poziom uodpornienia w skali powiatu wynosi 90,08%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 18,13% w stosunku do roku ubiegłego (71,95%).

Szczepienie p/ko błonicy, tężcowi w 19 roku życia

W 2022 roku poziom uodpornienia w skali powiatu łączynskiego wynosi 85,74%, co stanowi wzrost uodpornienia o 15,99% w porównaniu do roku 2021 (69,75%).

Szczepienie p/ko odrze, śwince i różyczce

W 2022 roku w skali powiatu łączynskiego stan uodpornienia populacji w 2 roku życia p/ko odrze, śwince i różyczce kształtuje się na poziomie 72,06%, notuje się spadek uodpornienia o 2,51% w stosunku do roku ubiegłego (74,57%).

W 6 roku życia poziom uodpornienia wynosi 97,84%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 6,40%, w porównaniu z rokiem 2021r. (91,44%).

Dawką podstawową objęto 42,13%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 2,67% w porównaniu z rokiem 2021 (39,46%).

Dawką przypominającą objęto 55,71%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,73% w porównaniu z rokiem 2021 (51,98%).

Szczepienie p/ko pneumokokom

W 1 roku życia poziom uodpornienia p/ko pneumokokom kształtuje się na poziomie 55,08%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,55% w stosunku do roku 2021 (51,53%).

Szczepienie p/ko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B

W 1 roku życia uodpornienie p/ko WZW typu B osiągnęło poziom 88,07%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 4,01% w porównaniu z 2021r. (84,06%).

Dawką pierwotną objęto 45,69%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 5,18% w porównaniu z 2021r. (50,87%).

Dawką uzupełniającą objęto 42,39%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 9,20% w porównaniu z 2021r. (33,19%).

W 2 roku życia uodpornienie p/ko WZW typu B osiągnęło poziom 97,69%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 0,23% w porównaniu z 2021r. (97,92%).

Dawką pierwotną objęto 4,83%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 5,20% w porównaniu z 2021r. (10,03%).

Dawką uzupełniającą objęto 92,86%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 4,97% w porównaniu z 2021r. (87,89%).

W 3 roku życia uodpornienie p/ko WZW typu B osiągnęło poziom 97,90%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 1,25% w porównaniu z 2021r. (99,15%).

Dawką pierwotną objęto 1,75%, co stanowi spadek poziomu uodpornienia o 4,52% w porównaniu z 2021r. (6,27%).

Dawką uzupełniającą objęto 96,15%, co stanowi wzrost poziomu uodpornienia o 3,27% w porównaniu z 2021r. (92,88%).

Szczepienie p/ko grypie

W 2022 roku w powiecie łączynskim zarejestrowano znaczący wzrost zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę – 2697 osób, zaszczepiło się 1350 osób, co stanowi 2,41% populacji. Najwięcej osób zaszczepiło się w grupach wiekowych 15–64. i ≥65. W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek liczby osób zaszczepionych (w 2021r. – 1405 osób). W dalszym ciągu odsetek

zaszczepionej populacji jest bardzo mały.

Niepożądane odczyny poszczepienne

W powiecie łęczyńskim w 2022r. zarejestrowano 3 niepożądane odczyny poszczepienne – wszystkie miały charakter łagodny. 1 NOP wystąpił po szczepionce przeciw COVID-19, natomiast 2 odczyny wystąpiły po szczepionce BCG.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek liczby niepożądanych odczynów poszczepiennych (w 2021r. – 7 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych).

Podsumowanie

Przedstawiona powyżej analiza potwierdza, iż szczepienia ochronne na terenie powiatu łęczyńskiego są realizowane na bieżąco.

System szczepień ochronnych zapewnia bezpieczeństwo zarówno dzieciom poddawanych szczepieniu, jak i całej populacji. Mimo jednak sprawnego działania systemu, od kilku lat obserwowany jest systematyczny wzrost liczby osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W roku 2022 szczepieniom ochronnym na terenie powiatu łęczyńskiego zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSP) podlegało 3230 dzieci i młodzieży, zaszczepiono zaś 2799 co stanowi 87%.

Liczba nowych uchylających się opiekunów prawnych zgłoszonych w 2022 roku wyniosła 126 osób. Na koniec 2022 roku łączna liczba dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień wynosiła 140 i była niemal 3-krotnie wyższa niż w roku poprzednim (w 2021r.- 49). Liczba uchylających się opiekunów prawnych (rodziców) wynosiła 161 (w 2021r. – 56), przy czym znaczna część rodziców konsekwentnie uchyla się od szczepień więcej niż jednego dziecka. Z roku na rok obserwuje się tendencję wzrostową wśród osób uchylających się od szczepień.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej po otrzymaniu zgłoszenia o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w pierwszej kolejności podejmował działania zmierzające do przekonania rodziców do idei szczepień ochronnych. Do opiekunów prawnych przesyłane były pisma o charakterze informacyjno – edukacyjnym informujące o bezpieczeństwie i skuteczności, a także potrzebie i zaletach szczepień. W 2022 roku wystosowano 140 pism wzywających opiekunów prawnych do wykonania obowiązku szczepień, oraz 13 pism będących odpowiedziami na korespondencję kierowaną przez opiekunów do PPIS w Łęcznej. Prowadzone były rozmowy indywidualne z rodzicami uchylającymi się od obowiązku szczepień, które miały na celu przekonanie rodzica, że obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną i generalnie powszechnie społecznie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom, jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania. Ponadto w ramach prowadzonych postępowań wysyłano liczne pisma do podmiotów leczniczych (przychodni POZ) dotyczących osób uchylających się od obowiązku szczepień - 34. Po wyczerpaniu wszelkich działań o charakterze edukacyjnym nakłaniających do dobrowolnego wykonania obowiązku szczepień prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w stosunku do opiekunów prawnych. W 2022 roku wystosowano 57 upomnień wobec osób (opiekunów prawnych) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Wystawiono 9 tytułów wykonawczych wobec osób (opiekunów prawnych) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Skierowano 9 wniosków do Wojewody Lubelskiego jako organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i zastosowanie środka egzekucyjnego w postaci grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień wobec rodziców. Prowadzono 10 postępowań w związku ze złożeniem zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej.

W wyniku podjętych przez PPIS w Łęcznej działań w 2022r. wykreślono z rejestru osób uchylających się 13 dzieci (i ich 21 opiekunów prawnych), w tym 9-ro dzieci zaszczepiono.

W analizowanych rocznikach stwierdza się tendencję spadkową wykonalności szczepień ochronnych spowodowaną wzrostem liczby uchylających się od obowiązku szczepień związanym z wpływem ruchów antyszczepionkowych. Wobec utrzymującej się tendencji wzrostowej konieczne jest zatem kontynuowanie już podjętych działań, w tym nie tylko realizowanych poprzez możliwości jakie

wynikają z obszaru edukacji i promocji szczepień ochronnych (akcje edukacyjne, kampanie społeczne), ale również poprzez skuteczne prowadzenie działań egzekucyjnych w przypadku uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

II. Stan sanitarny jednostek ochrony zdrowia na terenie powiatu łęczyńskiego

W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowało 90 podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą, w tym:

- 4 wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (*1 szpital, 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze, 1 inny – Pogotowie Ratunkowe w Łęcznej*);
- 38 wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (*24- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, 2- zakłady rehabilitacji leczniczej, 2 zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne oraz 10- innych obiektów wykonujących świadczenia zdrowotne*);
- oraz 48 praktyk zawodowych (indywidualnych oraz specjalistycznych) prowadzących działalność leczniczą.

W związku z poprawą sytuacji epidemiologicznej, spadkiem liczby zachorowań na COVID-19 i odwołaniem w marcu 2022r. stanu epidemii wywołanej koronawirusem SARS CoV-2, wznowiono działalność kontrolną w nadzorowanych podmiotach.

Na 2022 rok sekcja Nadzoru P/Epidemicznego zaplanowała 55 kontroli podmiotów, przeprowadzono 64 kontrole. Ponadto przeprowadziła 4272 dochodzenia epidemiologiczne z osobami które zachorowały na choroby zakaźne, w tym głównie w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

W ramach przeprowadzonych kontroli prowadzony był nadzór w zakresie procesów dekontaminacji. Działania zmierzały do poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą pokarmową, wszczepienną i mającą związek ze stanem sanitarnym podległych obiektów.

Na podstawie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w podmiotach leczniczych i praktykach zawodowych w analizowanym okresie stan sanitarno – techniczny podmiotów leczniczych należy ocenić jako dobry za wyjątkiem 2 podmiotów leczniczych w których stwierdzono nieprawidłowości. Dotyczyły one braku lub nieprzestrzegania procedur higieniczno-sanitarnych w aspekcie prowadzenia dokumentacji z prowadzonych działań mających na celu zapobieganie szerezeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia pomieszczeń. Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu higieniczno – sanitarnego. Dodatkowo wydano również 2 decyzje płatnicze. W 2022r. nie nakładano mandatów karnych.

Realizacja działań dostosowawczych podmiotów prowadzących działalność leczniczą do obowiązujących przepisów prawa.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j.Dz. U. z 2020r. poz. 295 z późn. zm.) podmiot wykonujący działalność leczniczą miał spełnić wymagania dostosowując pomieszczenia i urządzenia do wyżej wymienionej ustawy do dnia 31 grudnia 2017r.

Na terenie powiatu łęczyńskiego brak jest podmiotów leczniczych, które nie zrealizowały programu dostosowawczego pozytywnie zaopiniowanego przez Inspektora Sanitarnego i wystąpiły z wnioskiem do organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej o wydanie opinii o wpływie niespełnienia wymagań na bezpieczeństwo pacjenta.

Lecznictwo zamknięte

W 2022 roku pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej działającej na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowały 4 podmioty prowadzące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital, 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze, pogotowie ratunkowe).

Na terenie powiatu łączyńskiego znajduje się Szpital Powiatowy w Łęcznej, który do roku 2020 zgodnie z zapisem art. 12 ust. 1a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdował się pod nadzorem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W kwietniu 2020 roku w związku z pionizacją Państwowej Inspekcji Sanitarnej obiekt został przekazany pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej. W roku 2022 zaplanowano 2 kontrole w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej, które zostały wykonane według ustalonego harmonogramu. Skontrolowano Przychodnię Specjalistyczną oraz Oddział Geriatryczny – stan sanitarno-techniczny określono jako dobry, nie wydano decyzji administracyjnych. Ponadto w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne związane z wystąpieniem ognisk epidemicznych:

- kontrola Oddziału Chirurgii Plastycznej Wschodniego Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej (część przeznaczona dla dzieci) – czynnik etiologiczny ogniska epidemicznego – Rotawirus;
- kontrola Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii w części przeznaczonej dla pacjentów oparzonych – czynnik etiologiczny ogniska epidemicznego – Klebsiella pneumoniae KPC (+).

Na terenie powiatu łączyńskiego w 2022 roku funkcjonowały 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze.

Zakład Opiekuńczo Leczniczy w Łęcznej

Zakład Opiekuńczo Leczniczy z dniem 01.07.2022r. został przeniesiony z pomieszczeń budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Puchaczowie do budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łęcznej. Zakład Opiekuńczo Leczniczy zlokalizowany jest w nowo wybudowanej części szpitala w Łęcznej, w tzw. Bloku C i jest częścią Centrum Senioralnego. ZOL znajduje się na I piętrze, zapewniony jest dostęp dla osób niepełnosprawnych za pomocą windy. Obiekt wyposażony w niezbędny sprzęt potrzebny do funkcjonowania. Sal chorych 21 – (3 – łóżkowych). Mycie i dezynfekcja basenów i kaczek odbywa się mechanicznie w myjce-dezynfekatorze i maceratorze. Stan techniczny wszystkich gabinetów i pokoi łóżkowych, rzutujący na stan sanitarny jest zadowalający. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego – jakość wody spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia.

W 2022 roku zaplanowano 1 kontrolę, która została wykonana zgodnie z harmonogramem w nowej lokalizacji Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

Zakład Leczniczy w Ludwikowie

Obiekt mieści się w wolnostojącym, adaptowanym budynku, dojazd i dojazd dobre. Sale chorych znajdują się na parterze, pomieszczenia socjalne i biurowe - na piętrze. Obiekt wyposażony

w niezbędny sprzęt potrzebny do funkcjonowania. Sal chorych 12 (1, 2, 3, 4 - łózkowe), etatowych łóżek 50. Stan techniczny wszystkich gabinetów i pokoi łózkowych, rzutuający na stan sanitarny, jest zadowalający.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego – jakość wody spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia. Woda ciepła dostarczana z własnej kotłowni węglowej, która jednocześnie zaspokaja potrzeby ciepłe obiektu. Mycie i dezynfekcja basenów i kaczek odbywa się manualnie. W 2022r. przeprowadzono 3 badania wody w kierunku Legionella – w ramach kontroli zewnętrznej 1 oraz wewnętrznej 2 – skażenie nie wystąpiło.

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę obiektu.

Lecznictwo otwarte

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu łęczyńskiego pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej funkcjonowało 38 podmiotów leczniczych, w których udzielane były ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Przeprowadzono 38 kontroli planowanych w harmonogramie w 25 obiektach. Na podstawie przeprowadzonych w analizowanym okresie kontroli sanitarnych stan sanitarno – techniczny podmiotów oceniono jako dobry. Stan techniczny urządzeń w placówkach jako dobry. Obiekty wyposażane są w sprzęt nowej generacji, typowy dla zakresu prowadzonych w podmiocie świadczeń. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły braku procedur higieniczno-sanitarnych.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowało 48 praktyk zawodowych (indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarskie). Kontrolę przeprowadzono w 14 placówkach. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie.

W 2022 roku w placówkach lecznictwa otwartego Sekcja Nadzoru P/Epidemicznego wydała 5 decyzji administracyjnych (merytorycznych 2, płatniczych 3). Wydane decyzje merytoryczne dotyczyły: braku procedur higieniczno-sanitarnych, nieprzestrzegania procedur higieniczno-sanitarnych w aspekcie prowadzenia dokumentacji z prowadzonych działań mających na celu zapobieganie szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych, a także złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia pomieszczeń.

Tabela. Stan sanitarny placówek lecznictwa otwartego

Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Liczba obiektów według ewidencji na dzień 31.12.2022 r.	Liczba obiektów skontrolowanych ogółem	Liczba obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym	Liczba skontrolowanych obiektów w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Liczba skontrolowanych obiektów w złym stanie technicznym
Podmioty udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych	38	25	1	1	-

W 2022r. przeprowadzono 13 kontroli podmiotów realizujących szczepienia ochronne. Podczas przeprowadzanych kontroli w punktach szczepień zwracano uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- prawidłową gospodarkę szczepionkami (inventaryzacja, sprzęt używany do szczepień, daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów),

- prawidłowe opracowanie dokumentacji.

Ponadto przez cały rok prowadzono dystrybucję szczepionek oraz nadzór nad zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz nad kartami uodpornienia.

Bieżąca czystość i porządek

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą stwierdzono pomieszczenia utrzymane w należyтым stanie sanitarnym.

We wszystkich placówkach sprzątanie odbywa się za pomocą mopów i wózków. Ilość mopów wystarczająca, dostosowana była do ilości pomieszczeń i rodzaju sprzątaných powierzchni. Sprzęt przechowywany prawidłowo. Po użyciu sprzęt wykorzystywany do sprzątania poddawany jest dekontaminacji. W stanie suchym przechowywany w pomieszczeniu porządkowym przeznaczonym do tego celu. Środki czystościowe i dezynfekcyjne zapewnione były w szerokim asortymencie, stosowane zamiennie, według zaleceń producentów, o szerokim spektrum działania. Procesy sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń były powierzone personelowi placówek.

Stan podmiotów leczniczych w zakresie dezynfekcji i sterylizacji na terenie powiatu łęczyńskiego w 2022 roku

Dezynfekcja

Podobnie jak w latach ubiegłych w 2022r. w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu łęczyńskiego do dezynfekcji stosowano preparaty, które posiadały wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz znak zgodności CE (znak bezpieczeństwa). Dobór preparatów uzależniony był od ich zastosowania tj. rodzaju powierzchni, stopnia zabrudzenia, możliwości organizacyjnych, kompatybilności ze środkiem dezynfekcyjnym. Procedury dezynfekcyjne stosowane były we wszystkich obszarach mających kontakt z materiałem organicznym. Stosowane preparaty dezynfekcyjne dobierano właściwie pod względem przeznaczenia i spektrum działania. Środki dezynfekcyjne stosowane w placówkach przygotowywane były przez osoby przeszkolone, wyposażone w środki ochrony indywidualnej. Środki dezynfekcyjne przechowywane były w zamykanych szafach znajdujących się w pomieszczeniach porządkowych. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne dla potrzeb wszystkich podmiotów było wystarczające.

W pracowni endoskopowej proces mycia i dezynfekcji endoskopów wykonywany był w zautomatyzowanych myjniach-dezynfektorach, co przyczyniło się w znacznej mierze do zwiększenia bezpieczeństwa pacjentów i personelu. Postępowanie w zakresie dekontaminacji z akcesoriami endoskopowymi w większości podmiotów było prawidłowe. Do badań i zabiegów endoskopowych używane są wyłącznie endoskopy ze szczelną optyką, umożliwiającą ich mycie i dezynfekcję w pełnym zanurzeniu. Endoskopy przechowywane były w zamykanych szafach, w pozycji wiszącej. We wszystkich placówkach służby zdrowia opracowano i wdrożono procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego wielokrotnego użycia.

Wszystkie stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk wyposażone były w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozownik z preparatem do dezynfekcji rąk, dozownik z płynnym mydłem, podajnik na ręczniki jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki. W przypadku wykonywania mycia i dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku w gabinetach oprócz umywalek dodatkowo zainstalowane były zlewy.

Sposób przechowywania preparatów dezynfekcyjnych nie budził zastrzeżeń. Środki przechowywane były w oryginalnych opakowaniach w wyznaczonych do tego celu miejscach. Roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych sporządzano zgodnie z zaleceniem producentów w pojemnikach dostosowanych wielkością do rodzaju sprzętu, oznakowanych nazwą środka dezynfekcyjnego, stężeniem, datą rozrobienia oraz podpisem osoby sporządzającej roztwór. Osoby przygotowujące roztwory preparatów dezynfekcyjnych stosowały środki ochrony osobistej tj. maski, rękawiczki, fartuchy.

Sterylizacja

Na terenie powiatu łęczyńskiego podstawową metodą sterylizacji w podmiotach działalności leczniczej od wielu lat jest sterylizacja parowa.

W Szpitalu Powiatowym w Łęcznej funkcjonuje Centralna Sterylizatornia, która wyposażona jest w 2 autoklawy parowe, 1 sterylizator niskotemperaturowy formaldehydowy.

W przychodniach zdrowia funkcjonuje 10 autoklawów, w prywatnych gabinetach lekarskich – 22 autoklawy, w tym 1 gabinet wyposażony jest w 2 autoklawy. Reasumując 32 placówki posiadają autoklawy. Wszystkie placówki prowadzące procesy sterylizacji zostały poinformowane o konieczności wdrożenia „Ogólnych wytycznych dla wszystkich podmiotów, wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia”.

We wszystkich placówkach znajdują się stanowiska sterylizacji gabinetowej z zachowaniem ciągu technologicznego.

Placówki sterylizują materiał na własne potrzeby w autoklawach parowych zgodnie z obowiązującymi parametrami. Procesy sterylizacji parowej monitorowane są wskaźnikami fizycznymi, chemicznymi i okresowo biologicznymi wyniki odnotowywane są w rejestrze. Stosowane wskaźniki chemiczne typu 4 są sukcesywnie wymieniane na wskaźniki typu 6. Materiał przeznaczony do sterylizacji pakowany jest w rękawy foliowo-papierowe zamykane zgrzewarką, torebki foliowo-papierowe. Materiał i sprzęt po sterylizacji oznakowany datą sterylizacji i datą ważności lub przynajmniej jedną z tych dat.

W placówkach oprócz sprzętu wielorazowego użytku stosowany jest sprzęt jednorazowy (ilość wystarczająca). W żadnej placówce służby zdrowia na terenie powiatu łęczyńskiego nie deklarowano wykonywania resterylizacji sprzętu jednorazowego użytku.

W placówkach lecznictwa otwartego, nie posiadających autoklawów parowych (3 placówki) sterylizację narzędzi medycznych wielokrotnego użycia przeprowadzano w centralnych sterylizatoriach szpitali zgodnie z zawartą umową.

Działalność szpitalnych zespołów i komitetów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych wykonuje swoje obowiązki na podstawie przepisów prawa oraz regulaminów i zarządzeń wewnętrznych obowiązujących w SPZOZ w Łęcznej, głównie na podstawie Regulaminu Pracy Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora Nr 41/2021 z dnia 08.06.2021r. Ujęte są w nim m. in. zadania zespołu, uprawnienia, metody działania oraz nadzór na ich realizację. Członkowie Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych w roku 2022 spotkali się na 12 zebraniach, podczas których omawiana była bieżąca sytuacja sanitarno-epidemiologiczna poszczególnych jednostek SPZOZ w Łęcznej, organizowano również krótkie spotkania, gdzie na bieżąco omawiano ważne zagadnienia. ZKZSz działa według opracowanego na dany rok kalendarzowy Planu Pracy, Harmonogramu kontroli sanitarno-epidemiologicznej poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz Planu szkoleń dla pracowników zatwierdzonych przez Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łęcznej. W 2022r. zespół przeprowadził 121 kontroli wewnętrznych stanu sanitarno-epidemiologicznego poszczególnych jednostek organizacyjnych szpitala. Celem kontroli było:

realizacja działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych,

kontrola i monitorowanie stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w oddziałach (przeprowadzono 291 badań czystości biologicznej),

zapobieganie nieprawidłowościom w funkcjonowaniu oddziałów,

zmniejszenie zagrożeń wynikających z wadliwej realizacji świadczeń czy celowych

lub przypadkowych działań osób lub jednostek, a niezgodnych z zaplanowanymi

procesami (edukacja personelu dotycząca wszystkich pracowników, w 2022r. łącznie przeszkolono 1306 osób).

W 2022 roku wykonywano badania przesiewowe we wszystkich oddziałach szpitalnych

w kierunku CPE wg procedury „Badania przesiewowe oraz postępowanie w przypadku identyfikacji szczepów Enterobacteriaceae produkujących karbapenemazy (CPE). Łącznie wykonano 1286 badań.

W 2022r. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przeprowadził kontrole wewnętrzne w obszarze profilaktyki zakażeń szpitalnych w firmach zewnętrznych, z którymi SPZOZ ma podpisane umowy na udzielanie świadczeń, m.in. pranie bielizny szpitalnej, kompleksowe całodzienne wyżywienie w zakresie przygotowania i dostawy posiłków, odbiór, transport, utylizacja odpadów medycznych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości i uchybień.

Kontrole wewnętrzne w zakresie higieny rąk personelu w szpitalu obejmowały wizualną ocenę rąk personelu wg. opracowanego arkusza kontroli oraz mikrobiologiczną ocenę czystości. Łącznie przeprowadzono 98 wymazów z rąk personelu. W niektórych oddziałach szpitalnych wprowadzono elektroniczny program monitorowania dezynfekcji rąk z uwzględnieniem całkowitego zużycia, zastosowania i podaną ilością na dezynfekcję oraz monitorowaniem jakości tej dezynfekcji. Program objął następujące oddziały: Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Gastroenterologiczny, Oddział Chirurgii Plastycznej, Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddział Urazowo-Ortopedyczny, Oddział Chirurgiczny Ogólny. Istnieje możliwość wygenerowania statystyki według grup zawodowych ze zużyciem na dzień, tydzień, miesiąc i rok.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Łęcznej w 2022 roku 3 razy pobierano wodę na badania w kierunku Legionella sp.- uzyskano wyniki prawidłowe.

W związku z niekorzystną sytuacją epidemiologiczną w zakresie rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2 Członkowie Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych dodatkowo bardzo często spotykali się na zebraniach i podejmowali decyzje dotyczące wdrożenia postępowania oraz zaleceń i informacji Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego, Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej, zaleceń Konsultantów krajowych, poleceń Wojewody Lubelskiego, Narodowego Funduszu Zdrowia m.in.:

- do 30.03.2022r. - wstrzymanie przyjęć pacjentów w oddziałach szpitalnych w trybie planowym. Pacjenci przyjmowani byli tylko w stanach nagłych, wymagający pilnej interwencji zabiegowej/operacyjnej oraz wymagający diagnostyki i leczenia z przyczyn onkologicznych;
- do 30.03.2022r. - wprowadzenie zakazu odwiedzin pacjentów;
- do 30.03.2022r. ponowne przyjmowanie na oddziały szpitalne pacjentów z rozpoznaniem COVID-19 – parter, I piętro, III piętro szpitala, wydzielona część Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii dla pacjentów respiratorowych;
- przestrzeganie reżimu sanitarnego;
- zobowiązanie pracowników, do informowania o swoim stanie zdrowia i nie przychodzili do pracy w przypadku wystąpienia objawów chorobowych;
- maksymalne ograniczenie korzystania z przestrzeni wspólnych – m.in. wprowadzenie różnych godzin przerw śniadaniowych dla personelu.

Działania zmierzające do przerwania dróg szerzenia zakażeń osiągnięto poprzez:

- dekontaminację pomieszczeń szpitalnych (zabiegi sanityzacji, dezynfekcji i dezynsekcji);
- dekontaminację sprzętu medycznego i narzędzi (odpowiednia dezynfekcja, sterylizacja);
- higienę rąk personelu;
- aseptyczne i antyseptyczne postępowanie w procedurach medycznych.

W 2022 roku zarejestrowano 9 ognisk epidemicznych:

- 1 ognisko - Klebsiella pneumoniae KPC(+)/MBL(+)/NDM(+)/OXA-48,
- 1 ognisko – Rotawirus,
- 7 ognisk - COVID -19.

Podsumowanie

- Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdza się, że stan podmiotów leczniczych pod względem sanitarno-technicznym ulega poprawie. Przeprowadzone remonty i modernizacje obiektów oraz zakup nowego sprzętu przyczyniają się do poprawy funkcjonalności i poziomu świadczonych usług medycznych.

- Podmioty opracowały lub zaktualizowały procedury związane z zapobieganiem zakażeniom i chorobom zakaźnym.

Zaopatrzenie szpitali w wodę zimną, ciepłą i wyposażenie w ujęcia awaryjne

Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach

Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Prosektoria i kostnice

Na terenie powiatu łęczyńskiego znajduje się Szpital Powiatowy w Łęcznej, który do roku 2020 zgodnie z zapisem art. 12 ust. 1a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdował się pod nadzorem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. W kwietniu 2020 roku w związku z pionizacją Państwowej Inspekcji Sanitarnej obiekt został przekazany pod nadzór Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej.

Zaopatrzenie szpitali w wodę zimną, ciepłą i wyposażenie w ujęcia awaryjne

Szpital SPZOZ w Łęcznej zaopatrywany jest w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Łęczna, wodociąg znajduje się pod stałym nadzorem PPIS w Łęcznej. W 2022r. na WZZ Łęczna przekroczeń nie stwierdzono, postępowania administracyjnego nie prowadzono.

Zaopatrzenie w wodę

Liczba szpitali ogółem (w tym jednoimienne i uzdrowiskowe) w danym powiecie	Podstawowe źródło wody			Awaryjne źródło wody				Jakość wody			
	Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia	Wodociąg własny	Inne	Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia	Wodociąg własny	Inne	brak	Źródło podstawowe		Źródło awaryjne	
								Dobra	Zła *	Dobra	Zła *
1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w obiektach użyteczności publicznej, w tym w podmiotach leczniczych

W ramach sprawowanego nadzoru nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w obiektach użyteczności publicznej w tym również w podmiotach leczniczych zaplanowano do poboru 10 próbek wody, wszystkie zaplanowane próbki wody zostały pobrane tj.:

- SPZOZ Łęczna Szpital Powiatowy w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna (7próbek),
- Stacja Dializ w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna (2 próbki)
- Zakład Leczniczy w Ludwikowie, 21-077 Spiczyn (4 próbki),
- Pływalnia w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej, ul. Szkolna 53, 21-010 Łęczna (1 próbka).

We wszystkich pobranych próbkach z nadzoru nie stwierdzono przekroczeń, nie było prowadzone postępowanie administracyjne.

Tabela . Nadzór nad jakością wody ciepłej - działalność nadzorowa

Rodzaj obiektów	Ilość obiektów, w których wyk. badania wody ciepłej	Ilość obiektów, w których stwierdzono przekroczenia	Ilość pobranych prób	Ilość prób zakwestionowanych (powyżej 100 jtk w 100 ml wody)	Stopień skażenia		
					średnie	wysokie	bardzo wysokie
Szpitale	1	0	7	0	0	0	
Inne podmioty lecznicze	1	0	2	0	0	0	
Zakłady	1	0	4	0	0	0	

opiekuńczo - lecznicze							
Sanatoria	0	0	0	0	0	0	0
Domy pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0	0
Pływalnie kryte (natryski)	1	0	1	0	0	0	0
Hotele	0	0	0	0	0	0	0
Inne*	0	0	0	0	0	0	0
Akademiki, bursy, internaty	0	0	0	0	0	0	0
Razem	4	0	14	0	0	0	0

* Inne podmioty lecznicze: Stacja dializ w Łęcznej

Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach

Gospodarka odpadami medycznymi stanowi jeden z głównych elementów kontrolowanych w Szpitalu Powiatowym SPZOZ w Łęcznej. Nadzór sanitarny odbywa się zgodnie z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).

Tabela. Kontrole– postępowanie z odpadami medycznymi

Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
			higieniczno- sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno- sanitarnym	tylko technicznym
Szpital	1	1	0	0	0
w tym szpital jednodniowe	0	0	0	0	0
w tym szpital uzdrowiskowe	0	0	0	0	0
Inne placówki	0	0	0	0	0

SPZOZ w Łęcznej Szpital Powiatowy w Łęcznej posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcję selektywnej zbiórki odpadów medycznych w miejscu powstawania. Odpady medyczne powstające w poszczególnych oddziałach szpitalnych czasowo składowane są w brudownikach (żółte, twardościenne, zamykane pojemniki), a następnie transportowane do pomieszczenia magazynowego przeznaczonego wyłącznie do gromadzenia odpadów medycznych. Drzwi pomieszczenia oznakowane znakiem ostrzegawczym przed skażeniem biologicznym i zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Ściany, podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych, umożliwiających dezynfekcję – glazura, terakota. W podłodze – kratka ściekowa. Pomieszczenie posiada drzwi wejściowe bez progu co zapewnia swobodny wjazd i wyjazd środków transportu wewnętrznego. W pomieszczeniu znajduje się waga. Prowadzona jest ewidencja przyjętych do magazynu odpadów z podziałem na poszczególne oddziały szpitala. Przed pomieszczeniem wydzielony przedsionek z punktem wodnym, wyposażenie pełne – umywalka z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, podajnik na ręczniki jednorazowego użytku, pojemnik pedałowy na zużyte ręczniki jednorazowego użytku oraz środki ochrony indywidualnej (fartuchy jednorazowe, rękawiczki). Odpady medyczne o kodzie 180103* gromadzone są w oznakowanych pojemnikach zamykanych. W pomieszczeniu składowane są również odpady o kodzie 180102, które przechowywane są w wydzielonym, oznakowanym urządzeniu chłodniczym. Pojemniki, urządzenie chłodnicze utrzymywane są na bieżąco w czystości. Po każdorazowym odbiorze odpadów medycznych pomieszczenie i urządzenie poddawane są dezynfekcji i myciu. Do transportu wewnętrznego odpadów medycznych z miejsca ich

powstawania do miejsca magazynowania używa się wózków, przeznaczonych wyłącznie do tego celu. W Dziale Logistyki Szpitalnej znajduje się pomieszczenie przeznaczone do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu. Pomieszczenie składa się z wydzielonej części do mycia, pomieszczenia czystego i służby. W pomieszczeniu ściany i podłogi wykonane są z materiałów gładkich, łatwowymywalnych, umożliwiających dezynfekcję – glazura, terakota. Dostęp do bieżącej wody ciepłej i zimnej. Punkt wodny znajdujący się w służbie wyposażony w dozownik z mydłem, dozownik ze środkiem do dezynfekcji, podajnik ręczników jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki. Pomieszczenie do mycia wyposażone w kratkę ściekową. Nieprawidłowości w toku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono.

Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną szpitalną w podmiotach świadczących usługi medyczne stanowi ważne ogniwo higieny szpitalnej, dlatego też czynności związane zarówno z gospodarką czystą jak i brudną bielizną, w tym dystrybucja i proces prania poddawane są ocenie sanitarnej podczas przeprowadzanych przez pracowników Inspekcji Sanitarnej kontroli. Usługa prania bielizny zlecana była firmom zewnętrznym.

Tabela. Kontrole - Postępowanie z bielizną

Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych w zakresie postępowania z bielizną	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
			higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Szpitalne	1	1	0	0	0
w tym szpitalne jednodniowe	0	0	0	0	0
w tym szpitalne uzdrowiskowe	0	0	0	0	0
Inne placówki	0	0	0	0	0

W kontrolowanych **podmiotach leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych** (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Łęcznej, Zakład Leczniczy Ludwików) są opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną brudną, czystą. Bielizna brudna usuwana jest bezpośrednio przy łóżku pacjenta przez personel medyczny do worka foliowego zawieszzonego na stelażu z pokrywą. Worki po napełnieniu do 2/3 objętości i dokładnym zamknięciu oraz dołączeniu do niego kartki z zaznaczeniem znajdującego się wewnątrz asortymentu oraz określeniu oddziału, z którego pochodzi, czasowo składowane są w pomieszczeniach budowników na poszczególnych oddziałach, w wydzielonych zamykanych plastikowych pojemnikach z pokrywą, a następnie transportowana do magazynu bielizny brudnej. Brudowniki, stelaże oraz pojemniki są myte i dezynfekowane każdorazowo po zabraniu bielizny brudnej. W zbiorczym magazynie bielizny brudnej ściany, podłoga wykonane z materiałów zmywalnych nadających się do mycia i dezynfekcji. Pomieszczenie jest zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych (zamykane na klucz), wyposażone w podest zmywalny, regał ażurowy, wagę oraz dozownik z preparatem do dezynfekcji rąk. Na zewnątrz magazynu znajduje się rampa załadownicza, którą zabierana jest bielizna brudna (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, ZOL w Łęcznej).

Bielizna czysta składowana jest w magazynie bielizny czystej wyposażonym w regały ze stali nierdzewnej na których w workach foliowych przechowywana jest bielizna. Ponadto w poszczególnych oddziałach (Szpital Powiatowy SPZOZ w Łęcznej, ZOL w Łęcznej) znajdują się podręczne magazyny bielizny czystej na bieżące potrzeby (ZL Ludwików - wydzielona szafa na korytarzu). Bielizna ułożona na półkach wg asortymentu. Bielizna czysta przywożona z pralni zapakowana jest w worki foliowe. Szafy na czystą bieliznę przed ich ponownym napełnieniem są myte i dezynfekowane. W toku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2022r. PSSE w Łęcznej nadzorem objęła Pralnię Przemysłową w Jaszczowie (obiekt nowopowstały). Pralnia z barierą higieniczną świadczy usługi pralnicze dla Szpitala Powiatowego SPZOZ w Łęcznej. Bielizna brudna dostarczana jest do pralni na stronę brudną (wydzielone oznakowane wejście). Strona brudna obejmuje: pomieszczenie przyjmowania i segregacji bielizny brudnej, pomieszczenie składowania środków piorących wraz z pompami dozującymi, pomieszczenie załadunku bielizny brudnej do pralnic przelotowych (3 szt.), pomieszczenie gospodarcze przeznaczone do przechowywania sprzętu porządkowego oraz środków czystościowych i dezynfekcyjnych oraz pomieszczenie do mycia i dezynfekcji wózków, wyposażone w drzwi wejściowe po stronie brudnej i wyjściowe po stronie czystej. Wszystkie pomieszczenia w strefie brudnej mają ściany, podłogi gładkie, łatwo zmywalne, wykończone materiałami umożliwiającymi mycie i dezynfekcję. W pralni znajduje się śluza między strefą brudną i czystą z ustępem dla personelu.

W skład strony czystej wchodzi stanowiska: wyładunku z pralnic, suszenia (3 suszarki), wykańczania: – maglowanie: 2 maglownice, - prasowanie: 1 stanowisko oraz pomieszczenie foliowania, magazynowania i wydawania bielizny czystej (odrębne wejście).

Proces prania w przelotowych pralnicach odbywa się automatycznie (sterowniki programowalne), wyjęcie prania po stronie czystej niemożliwe jest bez pełnego wykonania cyklu prania. Do prania bielizny stosowane są płynne środki piorące CLOVIN: CLOVIN plus - płynny koncentrat piorący, CLOVIN break - wzmacniacz alkaliczności, CLOVIN kompleks - środek kompleksujący wraz ze środkiem dezynfekującym SEPTONIT. Preparaty posiadają ocenę receptur nr 25/DBC/2004 z dn. 23.02.2004r. sporządzoną przez Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20, 04-730 Warszawa – Międzylesie oraz pozytywne potwierdzenie opinii nr HB/20/07/08 z dn. 16.05.2008r. i nr HB/67/08 z dn. 26.05.2008r. oraz opinii nr EZ/15/2012 z dn. 21.05.2012 dotyczące działania dezynfekcyjnego preparatu SEPTONIT wydane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny z dn. 19.05.2017r. znak E-EB-61-4/17.

W ramach kontroli wewnętrznej w obszarze profilaktyki zakażeń szpitalnych prowadzonej przez inspektora ds. epidemiologiczno – sanitarnych Szpitala Powiatowego SPZOZ w Łęcznej dokonano kontroli pomiotu świadczącego usługi pralnicze bielizny szpitalnej dla jednostek SPZOZ w Łęcznej - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prosektoria i kostnice

Postępowanie ze zwłokami w szpitalach

	wg ewidencji	zagadnienie skontrolowane w 2022r.	liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba wydanych decyzji (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba decyzji wykonanych w 2022r. (dot. postępowania ze zwłokami)	liczba decyzji nadal obowiązujących (termin wykonania zaleceń) (dot. postępowania ze zwłokami)
Szpitala	1	0	0	0	0	0
szpitale jednodniowe	0	0	0	0	0	0
szpitale uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	0	0	0	0	0
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0

W 2022r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych obejmujących swoim zakresem postępowanie ze zwłokami. Kontrola obejmująca w/w zakres zaplanowana jest w 2023r. W Szpitalu Powiatowym SPZOZ w Łęcznej brak jest w strukturach organizacyjnych prosektorium.

Nadzór nad jakością wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej

Tabela . Nadzór nad jakością wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej – podmioty wykonujące działalność leczniczą

Rodzaj placówki	Ilość obiektów, które podlegają kontroli wewnętrznej	Ilość obiektów, które poinformowano o konieczności przeprowadzenia badania wody ciepłej	Ilość obiektów , które wykonały badania zgodnie z częstotliwością zgodną z rozp. MZ z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Ilość wydanych ocen	Przyczyna niewykonania badań
szpitale	1	1	1	2	-
inne podmioty lecznicze	1	1	1	2	-
sanatoria	0	0	0	0	-
zakłady opiekuńczo - lecznicze	1	1	1	2	-
razem	3	3	3	6	-

* Inne podmioty lecznicze: Stacja dializ w Łęcznej

Tabela . Nadzór nad jakością wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej – inne obiekty

Rodzaj obiektu	1. Ilość obiektów, które podlegają kontroli wewnętrznej	2. Ilość obiektów, które poinformowano o konieczności przeprowadzenia badania wody ciepłej**	3. Ilość obiektów, które posiadają aktualną ostatnią ocenę	4. Ilość obiektów, które wykonały badanie w roku 2022	5. Ilość obiektów, które nie mają aktualnych badań***	6. Ilość wydanych ocen
Domy pomocy społecznej	3	0	3	0	0	0
Hotele i pozostałe obiekty noclegowe	7	0	7	0	0	0
Placówki oświatowe	33	16	15	18	0	18
Inne*	15	2	12	3	0	4
Razem	58	18	37	21	0	22

* **inne**: obiekty sportowe 14 (w tym 1 basen), odnowa biologiczna 1

PPIS w Łęcznej informował pisemnie o obowiązku wykonywania badań wody ciepłej użytkowej w kierunku oznaczenia Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej. Także w wydanych ocenach wody informowano o terminie kolejnego badania wody. Basen (natryski) informowany o obowiązku badania wody ciepłej użytkowej podczas uzgadniania harmonogramu poboru prób.

Wszystkie obiekty które podlegały kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. w 2022r. wykonały badania. 2 placówki oświatowe, które były poinformowane o konieczności przeprowadzenia badania wody ciepłej w 2021r. wykonały badania w styczniu 2022r. PSSE w Łęcznej prowadzi ewidencję placówek, które podlegają kontroli wewnętrznej wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. W ewidencji ogółem znajduje się **61** obiektów w tym: 28 obiektów będących pod nadzorem HK (inne jednostki pomocy społecznej, obiekty noclegowe, obiekty

sportowe, odnowa biologiczna, służba zdrowia) oraz 33 objętych nadzorem przez HDiM (placówki oświatowe). Liczba obiektów w ewidencji zwiększyła się o 5 w stosunku do roku 2021r. , przybyło 6 obiektów (2 żłobki, 2 przedszkola, 1 szkoła, 1 odnowa biologiczna), 1 obiekt zdjęty z ewidencji (budynek SP nr 2 przy ul. Staszica 17 – likwidacja placówki).

W 2022r. obowiązek wykonania badania wody ciepłej w kierunku oznaczenia Legionella sp. miało 24 obiektów znajdujących się w ewidencji. Pozostałe 37 obiektów znajdujące się w ewidencji posiada aktualną ocenę wody, badanie zgodnie z wydaną oceną dopiero w 2023r. lub 2024r.

W 2 obiektach, w których wykonano badania w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono ponadnormatywną ilość pałeczek Legionella sp.

Tabela . Decyzje dotyczące jakości wody ciepłej w obiektach

Rodzaj obiektu	Liczba wydanych decyzji	Liczba wykonanych decyzji	Liczba obowiązujących	uwagi
Szkoła Podstawowa w Łańcuchowie, 21-020 Milejów	1	0	1	
Przedszkole Samorządowe w Milejowie, 21-020 Milejów	1	1	0	

W ramach prowadzonej przez **Szkołę Podstawową im. Kornela Makuszyńskiego w Łańcuchowie, Łańcuchów 19, 21-020 Milejów** kontroli wewnętrznej jakości wody ciepłej, w dniu 18.10.2022r. pobrano 4 próbki ciepłej wody użytkowej z wewnętrznej instalacji budynku Szkoły Podstawowej Łańcuchowie, do badań w kierunku wykrywania bakterii Legionella sp., punkty poboru:

- łazienka w podpiwniczeniu z brodzikiem przystosowania dla osób niepełnosprawnych, punkt czerpalny najbliższej podgrzewacza wody,
- łazienka w nowej części najdalej położona od zbiornika ciepłej wody,
- łazienka I piętro,
- łazienka na parterze.

Zgodnie z otrzymanymi w dniu 08.11.2022r. wynikami badań stwierdzono skolonizowanie wewnętrznej sieci wody ciepłej pałeczkami Legionella sp. :

- punkt poboru: łazienka w podpiwniczeniu z brodzikiem przystosowana dla osób niepełnosprawnych, punkt czerpalny najbliższej podgrzewacza wody, stwierdzono **skażenie w stopniu średnim**,
- punkt poboru: łazienka na parterze, stwierdzono **skażenie w stopniu wysokim**,
- punkt poboru: łazienka I piętro, stwierdzono **skażenie w stopniu bardzo wysokim**,
- punkt poboru: łazienka w nowej części najdalej położona od zbiornika ciepłej wody, stwierdzono **skażenie w stopniu średnim**.

W dniu 08.11.2022r. PPIS w Łęcznej wydał decyzję administracyjną. Szkoła dokonała przeglądu technicznego sieci wody ciepłej oraz przeprowadziła czyszczenie i dezynfekcję sieci oraz dezynfekcję termiczną instalacji wody ciepłej w budynku szkoły. W dniu 25.11.2022r. pobrano próbki wody w punkcie o skażeniu wysokim oraz w punkcie o skażeniu b. wysokim. Zgodnie z otrzymanymi sprawozdaniami z badań w badanych próbkach nie wykryto bakterii Legionella sp., została wydana ocena wody. Następnie w dniu 12.12.2022r. pobrano próbki wody w punktach poboru o skażeniu średnim. Zgodnie z otrzymanymi sprawozdaniami z badań w badanych próbkach nie wykryto bakterii Legionella sp., została wydana ocena wody. W w/w punktach monitoringowych decyzja została wykonana. W dniu 20.02.2023r. zaplanowano kolejny (po 3 miesiącach) pobór próbek wody w punkcie o skażeniu wysokim oraz w punkcie o skażeniu b. wysokim. Postępowanie administracyjne nie zakończone – w toku.

W ramach prowadzonej przez **Przedszkole Samorządowe w Milejowie, ul. Ogrodowa 10, Milejów Osada, 21-020 Milejów** kontroli wewnętrznej jakości wody ciepłej, w dniu 18.10.2022r. pobrano 4 próbki ciepłej wody użytkowej z wewnętrznej instalacji budynku Przedszkola do badań w kierunku wykrywania bakterii Legionella sp., punkty poboru:

- łazienka na parterze przy oddziale grupy 2,5 – 3 latków, gr Motylki,
- łazienka na parterze przy oddziale grupy 6 latków, gr Biedronki,
- łazienka na parterze przy oddziale grupy 4-5 latków, gr Żabki

- łazienka na parterze przy oddziale grupy 5 latków, gr Pszczółki.

W oparciu o otrzymane w dniu 08.11.2022r. wyniki badań w 1 punkcie poboru: łazienka na parterze przy oddziale grupy 4-5 latków (Żabki) stwierdzono **skażenie średnie**. W dniu 21.11.2022r. PPIS w Łęcznej wydał decyzję administracyjną. W dniu 29.12.2022r. pobrano próbki wody w punkcie - łazienka na parterze przy oddziale grupy 4-5 latków (Żabki). Zgodnie z otrzymanym sprawozdaniem z badań w badanej próbce nie wykryto bakterii Legionella sp., została wydana ocena wody. Decyzja została wykonana, postępowanie administracyjne zakończone.

W roku 2022r na terenie powiatu łęczyńskiego nie zarejestrowano zachorowania na legionellozę.

Gospodarka odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych

Nadzór nad gospodarką odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych na terenie powiatu łęczyńskiego sprawuje stanowisko Higieny Komunalnej, obejmuje nadzorem 26 obiektów służby zdrowia (SPZOZ w Łęcznej Szpital Powiatowy- 1, ZOL- 2; Zakłady Rehabilitacji Leczniczej- 3, Stacja Dializ-1, Przychodnie, Ośrodki Zdrowia- 19). W 2022r. skontrolowano 25 obiektów służby zdrowia, wykonano 29 kontroli. W stosunku do 2021r. liczba obiektów służby zdrowia zwiększyła się o 1 (Punkt Pobrań Diagnostyka ul. Waclawa Jawoszka 3, 21-010 Łęczna).

Tabela. Postępowanie z odpadami medycznymi

	wg ewidencji	zagadnienie skontrolowane w 2022r.	liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości (dot. gospodarki odpadami)	liczba wydanych decyzji (dot. gospodarki odpadami)	liczba decyzji wykonanych w 2022r. (dot. gospodarki odpadami)	liczba decyzji nadal obowiązujących (termin wykonania zaleceń) (dot. gospodarki odpadami)
Szpitala	1	1	0	0	0	0
szpitale jednodniowe	0	0	0	0	0	0
szpitale uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	2	0	0	0	0
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	1	1	0	0	0	0
Sanatoria	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0
inne wg druku MZ – 46 poz.9)	1	1	0	0	0	0
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	19	21 <i>(18 l. kontroli planowanych +3 k.spr.)</i>	2	1	1	0
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	0	0	0	0	0	0
ambulatoryjne Zakłady rehabilitacji leczniczej	2	2	0	0	0	0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	0	0	0	0	0	0

W 2022r. w wyniku przeprowadzonych w podmiotach leczniczych kontroli w 2 podmiotach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące gospodarki odpadami medycznymi:

- w **Przychodni InaVita Sp. z o.o. Poradnia Lekarza POZ, ul. Stefanii Pawlak 3, 21-010**

Łęczna, stwierdzono: w gabinecie zabiegowym, gabinecie szczepień oraz w urządzeniu chłodniczym brak oznakowania pojemników, worków z odpadami medycznymi lub oznakowanie niepełne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Przed wydaniem decyzji do PPIS w Łęcznej wpłynęło pismo podmiotu informujące o usunięciu wszystkich nieprawidłowości. W toku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wyeliminowanie uchybień, postępowanie administracyjne zostało umorzone.

- w **Przychodni NZOZ „B.D.M.” Poradnia Medycyny Rodzinnej S.J. Poradnia Lekarza P.O.Z., Ludwin 15, 21-075 Ludwin**, stwierdzono:

- opracowana procedura dotycząca postępowania z odpadami medycznymi nie zawiera wszystkich wymaganych elementów, brak kompletnej informacji dotyczącej oznakowania pojemników/ worków na odpady,

- brak pełnego oznakowania pojemników z odpadami medycznymi w gabinecie zabiegowym/punkcie szczepień oraz w urządzeniu chłodniczym,

- brak opracowanej procedury postępowania z materiałem zakaźnym w miejscu wezwania zawierającej oznaczenie miejsca wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostało wszczęte postępowanie administracyjne a następnie wydana decyzja nakazowa z terminem usunięcia nieprawidłowości. W toku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie obowiązków wynikających z decyzji.

W pozostałych skontrolowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą nieprawidłowości w gospodarce z odpadami medycznymi nie stwierdzono. Wszystkie podmioty lecznicze posiadają zawarte umowy na odbiór i unieszkodliwianie odpadów medycznych. Na terenie Powiatu Łęczyńskiego usługi świadczą firmy:

- UTYLIMED Sp. z o.o. Lublin,
- REMONDIS MEDISON Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza,
- PHU Grzegorz Lipowicz Kajetanówka, Świdnik,
- RAF-EKOLOGIA Sp. z o.o. Jedlicze.

W nadzorowanych podmiotach leczniczych gromadzenie, transport, usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów stałych odbywają się zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez kierowników placówek procedurami postępowania z odpadami medycznymi. Wytwarzane odpady zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na odpady zakaźne i pozostałe. Odpady medyczne gromadzone są w workach koloru czerwonego lub pojemnikach twardościennych (odpady o ostrych końcówkach). Worki, pojemniki po napełnieniu 2/3 objętości są zamykane i przekazywane do miejsca składowania. W 23 obiektach w toku przeprowadzonych kontroli stwierdzono prawidłowe oznakowanie worków, pojemników, tj. kod odpadów medycznych, nazwa wytwórcy, numer REGON, numer księgi rejestrowej wraz z podaniem organu rejestrowego, data i godzina otwarcia – rozpoczęcia użytkowania, data i godzina zamknięcia. Jak opisano wyżej nieprawidłowości dotyczące oznakowania pojemników/worków stwierdzono w 2 obiektach, zostało wszczęte postępowanie administracyjne, nieprawidłowości zostały usunięte. We wszystkich skontrolowanych podmiotach leczniczych odpady medyczne przetrzymywane są w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w oznakowane urządzenia chłodnicze służące wyłącznie do tego celu. Placówki prowadzą na bieżąco monitoring temperatury w urządzeniach, rejestr dezynfekcji, mycia po każdorazowym odbiorze odpadów. W pomieszczeniach służących do przechowywania odpadów znajdują się punkty wodne z pełnym wyposażeniem (umywalka z ciepłą i zimną wodą, dozowniki na mydło, środek dezynfekcyjny, ręczniki jednorazowego użytku). Pomieszczenia oznakowane znakiem ostrzegawczym przed skażeniem biologicznym i zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. W czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono przekroczenia czasu magazynowania odpadów tj. 72 godz. na stanowisku pracy (w temp. do 18°C) lub 30 dni (w temp. do 10°C).

W toku przeprowadzonych w 2022 roku kontroli mandatów nie nałożono.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego stanowisko Higieny Komunalnej objęło nadzorem 295 obiektów w tym:

- ✓ 244 obiektów użyteczności publicznej,
- ✓ 26 obiekty służby zdrowia,
- ✓ 25 wodociągi (18 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia + 7 wodociągi lokalne).

Ogółem w 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 149 obiektów co stanowi 50,5% wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Domy pomocy społecznej

Na nadzorowanym terenie brak jest Domów Pomocy Społecznej, natomiast objęto nadzorem 6 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (śds) oraz 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę (Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Jaszczowie). W 2022r. skontrolowano 3 obiekty i przeprowadzono 3 kontrole.

Tabela. Nadzór nad Domami Pomocy Społecznej

Obiekt	Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli / rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
				higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Domy pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	6	3	3	0	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę	1	0	0	0	0	0
Noclegownie i domy dla bezdomnych	0	0	0	0	0	0

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Pod nadzorem komórki Higieny Komunalnej znajdują się 2 obiekty tego typu: w Łęcznej oraz w Milejowie (działalność czasowo zawieszona). W 2022r. skontrolowano 1 ustęp publiczny, obiekt w dobrym stanie sanitarnym i sanitarno – technicznym. Zakres kontroli obejmował: sprawdzenie stanu sanitarno- porządkowego obiektu, sposób przechowywania sprzętu porządkowego, postępowanie z odpadami komunalnymi, odzież ochronna osoby sprzątającej oraz ilość środków do utrzymania czystości.

Tabela. Nadzór nad ustępami

	Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
				higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Ustępy publiczne	2	1	1	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne	0	0	0	0	0	0

Obiekty świadczące usługi hotelarskie - hotele, obiekty czasowo-turystyczne i inne świadczące usługi hotelarskie

W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowało ogółem 31 obiektów hotelarskich w tym:

- ✓ 1 hotel,
- ✓ 2 schroniska młodzieżowe,
- ✓ 1 pole namiotowe,
- ✓ 27 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (pokoje noclegowe, agroturystyka).

W omawianym okresie kontroli sanitarnej poddano 12 obiektów (38,7%), w których przeprowadzono łącznie 12 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono, nie wydano decyzji administracyjnych.

Tabela. Nadzór nad obiektami hotelarskimi

Obiekt	Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli / rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
				higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Hotele	1	1	1	0	0	0
Motele	0	0	0	0	0	0
Pensjonaty	0	0	0	0	0	0
Kempingi	0	0	0	0	0	0
Domy wycieczkowe	0	0	0	0	0	0
Schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe	3	1	1	0	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	27	10	10	0	0	0

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował: sprawdzenie stanu sanitarnego bazy noclegowej, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, gospodarkę z odpadami komunalnymi, zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków, sposobu postępowania bielizną czystą i brudną, zachowania właściwych procedur podczas prac porządkowych, ilości środków do utrzymania czystości, sposób przechowywania sprzętu porządkowego. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego. W porównaniu do ubiegłego roku standard pokoi pozostaje na niezmiennym poziomie.

Zakłady usługowe

W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonowało 111 zakładów usługowych, w tym:

- ✓ 55 zakładów fryzjerskich,
- ✓ 40 zakładów kosmetycznych,
- ✓ 2 zakłady tatuażu,
- ✓ 8 zakładów odnowy biologicznej,
- ✓ 6 zakładów w których są świadczone więcej niż jedna z ww. usług.

Skontrolowano i oceniono stan sanitarno-higieniczny w 28 obiektach (25,2%). Przeprowadzono 28 kontroli. Zakres przeprowadzonych kontroli: sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, zachowania reżimu sanitarnego podczas świadczenia usług, sposobu przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, umowy na sterylizację, sposobu postępowania z odpadami komunalnymi, bielizną czystą i brudną, ilości środków do utrzymania czystości i dezynfekcji, sposób przechowywania sprzętu porządkowego, stosowania środków ochrony osobistej. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Dodatkowo w przypadku solariów sprawdzano przestrzeganie wymagań ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. W kontrolowanych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono.

W kontrolowanych zakładach w sposób prawidłowy prowadzone są zabiegi mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi, nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami. W nadzorowanych placówkach nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości oraz w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Tabela. Wyniki działalności kontrolnej w zakładach usługowych

Nazwa obiektu	Liczba zakładów objętych nadzorem	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli / rekontroli	Liczba zakładów sterylizujących narzędzia – posiadają autoklawy	Liczba zakładów zlecających sterylizację narzędzi
Zakłady fryzjerskie	55	14	14	0	0
Zakłady kosmetyczne	40	9	19	19	17
Zakłady tatuażu	2	0	0	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	8	0	0	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług	6	5	5	2	3

b)

Nazwa obiektu	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba wydanych decyzji opłatowych	Liczba wydanych decyzji przedłużających	Liczba decyzji wygaszających postępowanie	Liczba wydanych wystąpień	Liczba nałożonych mandatów / kwota	Inne działania jeżeli były podjęte - wymieni
Zakłady fryzjerskie	0	0	0	0	0	0	-
Zakłady kosmetyczne	0	0	0	0	0	0	-

Zakłady tatuażu	0	0	0	0	0	0	-
Zakłady odnowy biologicznej	0	0	0	0	0	0	-
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług	0	0	0	0	0	0	-

Działania podejmowane w w/w obiektach w celu zapobiegania zakażeniom:

- udostępnienie planów higieny dla nowych salonów fryzjerskich i kosmetycznych,
- sprawdzanie opracowania i wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi,
- sprawdzanie przestrzegania zasad higieny przy świadczeniu usług,
- wyrabianie nawyku traktowania każdego klienta jako potencjalnego zagrożenia dla personelu podczas wykonywania usług,
- zalecenie stosowania preparatów myjąco – dezynfekcyjnych zgodnie z instrukcją producenta,
- przekonywanie do bezwzględności stosowania sprzętu i bielizny jednorazowej,
- zachęcanie do stałego poszerzania wiedzy na temat sterylizacji narzędzi mogących naruszać ciągłość tkanek ludzkich.

W zakładach świadczących usługi upiększające stosowano odpowiednio przygotowany sprzęt i narzędzia. Tam gdzie przy świadczeniu usług wykonywano zabiegi, które nie powodowały naruszenia ciągłości tkanki narzędzia poddawano dezynfekcji. W przypadku zakładów świadczących usługi, przy których może dojść do przerywania ciągłości tkanek, narzędzia poddawane były procesowi sterylizacji w autoklawach znajdujących się na wyposażeniu zakładów lub w Centralnej Sterylizatorni Szpitala Powiatowego w Łęcznej na zlecenie właścicieli zakładów.

Dworce autobusowe

Na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonuje 1 dworzec autobusowy w Łęcznej. Obiekt skontrolowany w 2022 r., wykonano 1 kontrolę sanitarną, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Dworce i stacje kolejowe

Na nadzorowanym terenie brak tego typu obiektów.

Pływalnie kryte

Liczba obiektów objętych nadzorem sanitarnym	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli/rekontroli	Liczba obiektów ze złym stanem		
			higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
1	1	1	0	0	0

Na terenie powiatu łęczyńskiego funkcjonuje 1 kryta pływalnia zlokalizowana w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej ul. Szkolna 53, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, nieprawidłowości nie stwierdzono. W obiekcie umieszczony jest regulamin korzystania z basenu.

Jakość wody w basenie monitorowana była w ramach kontroli wewnętrznej przez właściciela obiektu według opracowanych harmonogramów przedłożonych do zaopiniowania PPIS w Łęcznej. Częstotliwość i zakres badania wody zgodny z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. PPIS w Łęcznej zatwierdził harmonogram poboru próbek wody na 2022 rok oraz zakres badania wody.

Do PSSE w Łęcznej na bieżąco były przekazywane sprawozdania z badań wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie których PPIS w Łęcznej wydawał oceny wody. Woda basenowa spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Użytkownicy pływalni informowani byli o jakości wody basenowej z komunikatów umieszczonych na tablicy informacyjnej przed wejściem do hali basenowej oraz na stronie internetowej placówki. Dokonując zbiorczej oceny rocznej za okres od 01 stycznia 2022r. do 31 grudnia 2022r Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej stwierdził, że woda na pływalni w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Łęcznej, ul. Szkolna 53, odpowiadała wymaganiom określonym w obowiązującym Rozporządzeniu.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

W roku 2022r nie wpłynęły do Rady Gminy Ludwin wnioski od osób starających się o utworzenie kąpieliska, a także o utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. W związku z powyższym w powiecie łęczyńskim w 2022 roku nie funkcjonowały żadne kąpieliska oraz miejsca wykorzystywane do kąpieli, nie były także wykonywane badania wody.

Podsumowanie

- W 2022r. przeprowadzone kontrole obiektów użyteczności publicznej były ukierunkowane w szczególności na sprawdzenie stanu sanitarnego obiektu, zachowania reżimu sanitarnego podczas świadczenia usług, sposobu przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi, kontrolę sposobu postępowania z odpadami komunalnymi oraz postępowania bielizną czystą i brudną. W 2022r. nie stwierdzono występowania poważniejszych zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla osób korzystających z usług świadczonych w obiektach użyteczności publicznej. Stwierdzane podczas kontroli uchybienia były usuwane na bieżąco.

- Niezależnie od działań podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności posiadanych pomieszczeń, zmiany wystroju wnętrz, wyposaża swoje obiekty w nowoczesne, dobrej jakości materiały, sprzęty i urządzenia, jednocześnie zapewniając warunki zgodne z wymaganiami określonymi w obowiązujących aktach prawnych.

- W dalszym ciągu brak aktu prawnego określającego szczegółowe wymagania sanitarno higieniczne jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i tatuażu, co utrudnia organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowanie bieżącego nadzoru. Od 01.01.2012r. nie obowiązuje rozporządzenie MZ z dnia 17.02.2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej. Natomiast każdego roku obserwuje się wzrost liczby ww. zakładów z uwagi na utrzymujące się zainteresowanie społeczeństwa usługami z zakresu upiększania ciała.

- W ramach projektu KIK/35 „Zapobieganie zakażeniom HCV” podczas działań z zakresu nadzoru były wykorzystywane plany higieny dla salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. Materiały dostarczano podczas prowadzonych kontroli sanitarnych, a także przed otwarciem nowych obiektów wykorzystując je jednocześnie jako działania edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości właścicieli zakładów i pracowników o ryzyku transmisji zakażeń krwiopochodnych podczas wykonywania zabiegów, w trakcie których może dochodzić do naruszenia ciągłości tkanek.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2023r. poz. 338), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tj. Dz.U. z 2023r. poz.537) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r, poz. 2294).

Woda wykorzystywana do zaopatrzenia mieszkańców powiatu łęczyńskiego ujmowana jest z ujęć głębinowych. PPIS w Łęcznej sprawuje nadzór nad 18 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

Tabela. Wodociągi Zbiorowego Zaopatrzenia w powiecie łęczyńskim

Nazwa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia					Liczba ludności korzystającej		
Gmina	Miejscowość	Ulica	Produkcja [m ³ /d]	Ocena wody [dobra/zła]	z wody odpowiadającej wymaganiom	z wody nieodpowiadającej wymaganiom ogółem	z wody nieodpowiadającej wymaganiom mikrobiologicznym
o wydajności < 100 m³/d							
Spiczyn	Zawiepryce	-	68,1	dobra	820	0	0
Spiczyn	Januszówka	-	69	dobra	593	0	0
Spiczyn	Charleż	-	74,4	dobra	772	0	0
Milejów	Wólka Łańcuchowska	-	59,75	dobra	1197	0	0
Razem			271,55	dobra	3382	0	0
o wydajności 101 – 1000 m³/d							
Puchaczów	Wesołówka	-	184,25	dobra	1329	0	0
Puchaczów	Puchaczów	-	381,86	dobra	2343	0	0
Puchaczów	Jasieniec	-	277,42	dobra	2081	0	0
Ludwin	Piaseczno	-	249	dobra	1555	0	0
Ludwin	Dąbrowa	-	311	dobra	1748	0	0
Ludwin	Ludwin	-	155	dobra	940	0	0
Ludwin	Zezulin	-	162	dobra	1485	0	0
Spiczyn	Jawidz	-	153,5	dobra	1432	0	0
Spiczyn	Kijany	-	218	dobra	1691	0	0
Cyców	Cyców	-	237	dobra	3586	0	0
Cyców	Świerszczów	-	395	dobra	2296	0	0
Cyców	Ludwinów	-	272	dobra	1944	0	0
Milejów	Starościce	-	800	dobra	7648	0	0
Razem			3796,03	dobra	30078	0	0
o wydajności 1001 – 10 000 m³/d							
Łęczna	Łęczna	Krasnystawska 54	2192	dobra	21951	0	0
Razem			2192 m³/d	dobra	21951	0	0
OGÓLEM WSZYSTKIE WODOCIĄGI			6259,58	dobra	55411	0	0

Wg ewidencji w 2022r. liczba urządzeń ogółem do zaopatrywania w wodę do spożycia – 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, wszystkie skontrolowano. Przeprowadzono 23 kontrole sanitarne na wodociągach zbiorowego zaopatrzenia (18 planowanych oraz 5 poza planem -kontrole sprawdzające). Brak wodociągów o stałej dezynfekcji wody. Na żadnym wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę w 2022r nie wystąpił deficyt wody. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej były wykonywane zgodnie z ustalonymi harmonogramami poboru próbek wody,

zawartymi w Protokołach uzgodnień między właścicielem /administratorem wodociągu, a PPIS w Łęcznej. Sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej były terminowo przekazywane przez właścicieli/administratorów wodociągów do PPIS w Łęcznej. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z zapisami w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Badania jakości wody przeprowadzane przez PPIS w Łęcznej w ramach bieżącego nadzoru wykonywane były w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lublinie. Właściciele/administratorzy ujęć wody informowali PPIS w Łęcznej o planowanych przerwach w dostawie wody.

Zgodnie z § 23 ww. Rozporządzenia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej prowadząc urzędowy nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia dokonał obszarowej oceny jakości wody w nadzorowanych wodociągach za 2022r. Ocenę obszarową wody na terenie powiatu łączyńskiego PPIS w Łęcznej dokonał zarówno w oparciu o sprawozdania z badań wody w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oraz o otrzymane sprawozdania z badań wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli/ administratorów ujęć wody.

W 2022 roku nie było zgłoszeń reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na terenie powiatu łączyńskiego. Mieszkańcy powiatu byli zaopatrywani w wodę bezpieczną, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, substancji chemicznych w ilościach nie zagrażających dla zdrowia ludzkiego oraz bezpieczną pod kątem substancji promieniotwórczych.

Ogółem w ramach nadzoru w 2022r. w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia pobrano łącznie 136 próbek wody (119 z planu + 17 dodatkowych poza planem).

Zakwestionowano 11 próbek:

- ✓ w 7 próbkach stwierdzono obecność bakterii gr. coli,
- ✓ w 1 próbce stwierdzono przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C,
- ✓ w 1 próbce stwierdzono przekroczenie manganu i mętności,
- ✓ w 1 próbce stwierdzono przekroczenie manganu, żelaza i mętności,
- ✓ w 1 próbka przekroczenie żelaza i mętności.

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej prowadził postępowanie administracyjne. Na właścicieli/administratorów ujęć wodnych były wydane decyzje merytoryczne i finansowe za negatywne badania wody. W 2022r. wydano 6 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Działania były podejmowane w terminie natychmiastowym, a nieprawidłowości na bieżąco usuwane w wyniku podejmowanych skutecznych działań naprawczych prowadzonych przez właścicieli wodociągów. Zalecenia wynikające z nałożonych decyzji były wykonane w terminie wyznaczonym przez PPIS w Łęcznej.

Na koniec 2022r. woda ze wszystkich wodociągów spełniała wymagania obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r, poz. 2294), z wyjątkiem 1 wodociągu tj. WZZ Cyców, gdzie woda na koniec 2022r. była warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi.

1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji ≤100 m³/d

W ewidencji znajdują się 4 wodociągi z tej grupy (Wólka Łańcuchowska, Zawieprzycze, Charleż, Januszówka).

W roku 2022 wszystkie wodociągi w tej grupie zostały skontrolowane. Na koniec 2022r. stan sanitarno-higieniczny wszystkich wodociągów w tej grupie dobry.

W 2022r. zostały sprawdzone zalecenia z decyzji administracyjnej wydanej w 2021r. na ujęcie wody w Zawieprzycach dot. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego elewacji oraz sufitu w budynku hydroforni, pierwotny termin wykonania decyzji 30.11.2021r. został zmieniony (przedłużony) na wniosek administratora wodociągu do 30.06.2022r. W lipcu 2022r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, wszystkie zalecenia decyzji zostały wykonane, postępowanie administracyjne zostało zakończone.

W ciągu 2022 roku w omawianej grupie wodociągów woda spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Brak w tej grupie wodociągów dostarczających wodę nie odpowiadającą wymaganiom mikrobiologicznym, fizykochemicznym i promieniotwórczym. We wszystkich pobranych w 2022r. próbkach woda spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Nie wydawano decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej były wykonywane zgodnie z ustalonym harmonogramem poboru próbek wody, zawartych w Protokołach uzgodnień między Właścicielem /Administratorem wodociągu, a PPIS w Łęcznej. Sprawozdania z badań wody były przekazywane terminowo.

2. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji 101 – 1000 m³/d

W ewidencji znajduje się 13 wodociągów tej grupy. W roku 2022 wszystkie wodociągi w tej grupie zostały skontrolowane.

Ponadto w omawianym roku została sprawdzona decyzja administracyjna z 2021 roku na **ujęcie wody Jawidz** dot. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno- technicznego elewację oraz sufit w budynku hydroforni, pierwotny termin wykonania decyzji 30.11.2021r. został zmieniony (przedłużony) na wniosek administratora wodociągu do 30.06.2022r. W lipcu 2022r. przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, wszystkie zalecenia decyzji zostały wykonane, postępowanie administracyjne zostało zakończone, stan sanitarno-higieniczny wodociągu dobry.

W 2022r. została również sprawdzona decyzja administracyjna z 2021 roku na **ujęcie wody Starościce** dot. doprowadzenia do należytego stanu technicznego ogrodzenie terenu, na którym znajduje budynek hydroforni i zbiornik terenowy oraz opaski betonowej wokół studni, termin wykonania decyzji 31.12.2021r. W lutym 2022r. wykonano kontrolę sprawdzającą, zalecenia wynikające z decyzji nie zostały w tym terminie wykonane. Wystosowano upomnienie wzywające do natychmiastowego wykonania obowiązków w/w decyzji, a następnie wszczęto postępowanie egzekucyjne w administracji w celu przymuszenia do wykonania obowiązków. Wystawiono Tytuł Wykonawczy oraz łącznie 5 postanowień o nałożeniu grzywny. W dniu 16.05.2022r. do PPIS w Łęcznej wpłynęło pismo Gminy Milejów z informacją o wykonaniu obowiązków z decyzji, przeprowadzona kontrola sprawdzająca, potwierdziła wykonanie wszystkich zaleceń, postępowanie administracyjne i egzekucyjne zostało zakończone, stan sanitarno-higieniczny wodociągu dobry.

We wrześniu 2022r. PPIS w Łęcznej wydał decyzję dotyczącą **ujęcia wody Dąbrowa** w sprawie doprowadzenia do należytego stanu technicznego tablicy informacyjnej o ustanowieniu strefy ochrony bezpośredniej ujęcia (pkt 1 decyzji, termin wykonania obowiązku 31.10.2022) oraz doprowadzenia do należytego stanu technicznego drogi wewnętrznej – dojście do hydroforni (pkt 2 decyzji, termin wykonania obowiązku 30.12.2022). Wykonano 2 kontrole sprawdzające (w listopadzie 2022r i styczniu 2023r) które wykazały, że zalecenia wynikające z decyzji zostały wykonane. Postępowanie administracyjne zostało zakończone, stan sanitarno-higieniczny wodociągu dobry.

Wydano 6 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Tabela. Decyzje dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia

Lp.	Nazwa wodociągu	Gmina	Powiat	Parametr	Decyzja
1.	Starościce	Milejów	łęczyński	Bakterie gr coli	ONS.HK.903.1.17.9.2022 Warunkowa przydatność
2.	Ludwin	Ludwin	łęczyński	Żelazo, mangan, mętność	ONS.HK.903.1.2.4.2022 Warunkowa przydatność
3.	Piaseczno	Ludwin	łęczyński	Żelazo, mętność	ONS.HK.903.1.3.3.2022 Warunkowa przydatność
4.	Dąbrowa	Ludwin	łęczyński	Bakterie gr coli Ogólna liczba mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. 22°C±2	ONS.HK.903.1.4.3.2022 Warunkowa przydatność
5.	Świerszczów	Cyców	łęczyński	Bakterie gr coli	ONS.HK.903.1.11.5.2022 Warunkowa przydatność
6.	Cyców	Cyców	łęczyński	Bakterie gr coli	ONS.HK.903.1.9.8.2022 Warunkowa przydatność

WZZ Starościce

W 2022 roku w ramach nadzoru nad jakością wody pobrano próbkę wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Starościce, punkt poboru: Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Jaszczowie, zakres badania parametry gr. B. W badanej próbce wody stwierdzono bakterie grupy coli w ilości 1 jtk/100ml, niepewność rozszerzona [0,7;1,4], nie stwierdzono natomiast Escherichia coli oraz Enterokoków kałowych. Następnie w ramach prowadzonej przez właściciela kontroli wewnętrznej pobrano 2 próbki wody z wzz Starościce, punkt poboru: Hydrofornia, do sieci oraz Szkoła Podstawowa w Białce, zakres badania parametry gr. B, w badanych próbkach przekroczeń nie stwierdzono. PPIS w Łęcznej wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Starościce w instalacji wew. budynku Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Jaszczowie. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Milejów (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Ponownie pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody. PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Starościce spełniającej wymagania obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r, poz. 2294).

WZZ Ludwin

W roku sprawozdawczym w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Ludwin, w zakresie badania parametry grupy A oraz dodatkowo enterokoki kałowe, żelazo, mangan. Badania laboratoryjne wody wykazały w 2 badanych próbkach wody niezgodność z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj. punkt poboru: Hydrofornia w Ludwinie, do sieci stwierdzono mangan w ilości 89,2±13,4 µg/l, mętność 3,5±1 NTU oraz punkt poboru: Gminne Centrum Kultury i Sportu – łazienka dla niepełnosprawnych, parter, stwierdzono manganu w ilości 61,6±9,2 µg/l, żelazo na poziomie 222±33 µg/l oraz mętność 2,5±0,8 NTU. PPIS w Łęcznej wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Ludwin. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Ludwin (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Ponownie pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody. PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Ludwin spełniającej wymagania obowiązującego rozporządzenia.

WZZ Piaseczno

W 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno, w zakres badania parametry grupy A oraz dodatkowo enterokoki kałowe, żelazo, mangan. Badania laboratoryjne wykazały w 1 badanej próbce wody niezgodność z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia tj. punkt poboru: Hydrofornia w Piasecznie, do sieci stwierdzono żelazo w ilości 549 ± 82 $\mu\text{g/l}$ oraz mętność $1,8 \pm 0,5$ NTU. PPIS wydał decyzję **o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Piaseczno**. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Ludwin (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Ponownie pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody a następnie PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Piaseczno spełniającej wymagania obowiązującego rozporządzenia.

WZZ Dąbrowa

W omawianym roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Dąbrowa, w zakres badania parametry grupy A + enterokoki kałowe, żelazo, mangan. Badania laboratoryjne wody wykazały w 2 badanych próbkach wody niezgodność z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia tj. punkt poboru: Hydrofornia w Dąbrowie- do sieci stwierdzono bakterie gr. coli w ilości 1 jtk/100 ml niepewność rozszerzona [0,7;1,4] oraz punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Dratowie stwierdzono ogólną liczbę mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. $22^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ w ilości > 300 jtk/1ml. W oparciu o sprawozdania PPIS w Łęcznej wydał decyzję **o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Dąbrowa**. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Ludwin (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Ponownie pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody w konsekwencji czego PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Dąbrowa spełniającej wymagania obowiązującego rozporządzenia.

WZZ Świerszczów

W 2022 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Świerszczów, punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Świerszczowie – kuchnia Świerszczów 13b, gm. Cyców oraz Punkt Przedszkolny w Bekieszy – łazienka, Bekiesza 31, gm. Cyców, zakres badania parametry grupy A + enterokoki kałowe, żelazo, mangan. W badanej próbce wody, punkt poboru: Punkt Przedszkolny w Bekieszy – łazienka, Bekiesza 31, nie oznaczono 2 parametrów mikrobiologicznych tj.: liczba bakterii grupy coli oraz liczba Escherichia coli ze względu na wzrost zbyt dużej liczby kolonii nie docelowych, kolonie docelowe mogą być zamaskowane nadmiernym wzrostem. Pozostałe badane parametry mikrobiologiczne tj. liczba enterokoków kałowych oraz ogólna liczba mikroorganizmów po 72h inkubacji w temp. $22^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ przekroczeń nie stwierdzono. Ponownie pobrano w ramach nadzoru sanitarnego 4 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Świerszczów, punkty poboru: Szkoła Podstawowa w Świerszczowie – kuchnia, Świerszczów 13b, gm. Cyców, Punkt Przedszkolny w Bekieszy – łazienka, Bekiesza 31, gm. Cyców, Hydrofornia Świerszczów - do sieci, Szkoła Podstawowa w Garbatówce – kuchnia. W 1 próbce wody, punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Świerszczowie, Świerszczów 13b, stwierdzono najbardziej prawdopodobną liczbę bakterii grupy coli w ilości 1,0 NPL/100ml, niepewność rozszerzona [0,1;5,5]. W badanej próbce nie stwierdzono Escherichia coli oraz enterokoków kałowych. W pozostałych badanych próbkach przekroczeń parametrów mikrobiologicznych nie stwierdzono. PPIS w Łęcznej wydał decyzję **o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Świerszczów w instalacji wewnętrznej budynku Szkoły Podstawowej w Świerszczowie**. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Cyców (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Ponownie pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody. PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Świerszczów. Zgodnie z §20 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia ponownie pobrano w ramach nadzoru próbkę wody, punkt poboru: Szkoła Podstawowa w Świerszczowie, Świerszczów 13b. W badanej próbce wody przekroczeń nie stwierdzono w następstwie czego PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Świerszczów.

WZZ Cyców

W roku sprawozdawczym w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 2 próbki wody z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Cyców, punkt poboru: Zespół Szkół w Cycowie, ul. Chełmska 44 - kuchnia, Urząd Gminy w Cycowie ul. Rolnicza 3, zakres badania parametrów grupy A + enterokoki kałowe, żelazo. W 2 pobranych próbkach wody z wzz Cyców nie oznaczono 2 parametrów mikrobiologicznych tj.: liczba bakterii grupy coli oraz liczba Escherichia coli ze względu na wzrost zbyt dużej liczby kolonii nie docelowych, kolonie docelowe mogą być zamaskowane nadmiernym wzrostem. Pozostałe badane parametry mikrobiologiczne tj. liczba enterokoków kałowych oraz ogólna liczba mikroorganizmów po 72h inkubacji w temp. 22°C±2°C – przekroczeń nie stwierdzono. Ponownie pobrano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego 4 próbki wody z wzz Cyców, punkt poboru: Zespół Szkół w Cycowie, Urząd Gminy Cyców ul. Rolnicza 3, Hydrofornia Cyców, do sieci, Urząd Gminy w Cycowie ul. Chełmska 42. W 4 pobranych próbkach wody stwierdzono bakterie grupy coli : punkt poboru: Zespół Szkół w Cycowie w ilości 5,2 NPL/100ml, niepewność rozszerzona [1,8;10,8], punkt poboru: Urząd Gminy w Cycowie, ul. Rolnicza 3 - w ilości 1,0 NPL/100ml, niepewność rozszerzona [0,1;1,5], punkt poboru: Hydrofornia Cyców - w ilości 4,1 NPL/100ml, niepewność rozszerzona [1,7;9,5], punkt poboru: Urząd Gminy Cyców ul. Chełmska 42 - w ilości 2,0 NPL/100ml, niepewność rozszerzona [0,3;7,1]. W badanych próbkach nie stwierdzono Escherichia coli oraz enterokoków kałowych. W oparciu o sprawozdania z badań PPIS w Łęcznej wydał decyzję **o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wzz Cyców**. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez Gminę Cyców (właściciel wodociągu) zalecenia wynikające z w/w decyzji zostały wykonane. Pobrano wodę do badań w ramach kontroli wewnętrznej, udostępniono pozytywne wyniki badania wody. PPIS w Łęcznej wydał ocenę o dobrej jakości wody z wzz Cyców z zastrzeżeniem, że ostateczna ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wzz Cyców zostanie wydana po wykonaniu przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Łęcznej kontrolnych badań jakości wody. Zgodnie z §20 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia ponownie pobierano kilkakrotnie w ramach nadzoru próbki wody z w/w punktów monitoringowych. Woda była również kilkakrotnie pobierana do badań w ramach kontroli wewnętrznej (w 1 próbce wody, punkt poboru: Zespół Szkół w Cycowie stwierdzono bakterie grupy coli w ilości 7 jtk/100ml). Przy ostatnim badaniu w jednej próbce, punkt poboru: Urząd Gminy Cyców ul. Rolnicza 3 stwierdzono ogólną liczbę mikroorganizmów po 72 godz. inkubacji w temp. 22°C±2°C w ilości > 300 jtk/1ml. W pozostałych próbkach wody przekroczeń nie stwierdzono. W związku z przekroczeniem, po przeprowadzonej analizie ryzyka nie stwierdzono ryzyka zagrożenia dla zdrowia konsumentów, jednocześnie zobowiązano właściciela wodociągu do prowadzenia dalszych działań naprawczych tj. dezynfekcji i płukania sieci. Na koniec 2022r. woda warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi.

3. Wodociągi produkujące 1001 – 10 000 m³/d

WZZ Łęczna

W ewidencji znajduje się 1 wodociąg – wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Łęczna. Stan sanitarno-higieniczny wodociągu Łęczna na koniec 2022 roku oceniono jako dobry. We wszystkich pobranych w 2022r. w ramach nadzoru oraz kontroli wewnętrznej z wzz Łęczna próbkach wody woda spełniała wymagania obowiązującego rozporządzenia. Nie było prowadzone postępowanie administracyjne.

Podsumowanie

- W 2022r. na terenie powiatu łęczyńskiego tak, jak w latach ubiegłych nie odnotowano chorób i zatrucí związanych ze spożyciem wody.
- Parametry fizykochemiczne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dla których stwierdzono przekroczenia określonych najwyższych dopuszczalnych wartości nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi – żelazo, mangan.
- Biorąc pod uwagę ryzyko zdrowotne konsumentów oraz fakt, że zdarzenia związane z przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych jakości wody w wzz, miały charakter

incydentalny i utrzymywały się krótko, PPIS w Łęcznej, po analizie wszystkich sprawozdań z badania wody wykonywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz kontroli wewnętrznej właścicieli / administratorów ujęć wody stwierdził przydatność wody do spożycia na terenie powiatu łęczyńskiego.

- Prowadząc urzędową kontrolę jakości wody ciepłej użytkowej i egzekwując prowadzenie kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów informowano również o konieczności utrzymania instalacji wody ciepłej użytkowej w należyтым stanie sanitarnym poprzez zapewnienie odpowiedniej temperatury wody ciepłej w granicach 55°-60° C oraz okresowe przeprowadzanie dezynfekcji termicznej wody ciepłej, przegrzewanie do temperatury 70-80°C, prowadzenie zapisów z wykonanych czynności zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2019r., poz. 1065)

V. Bezpieczeństwo żywności i żywienia

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnieniowych, zakładów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku 2022 na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej zarejestrowano łącznie 2378 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w tym:

- 19 środków transportu żywności
- 2359 stałych obiektów żywnościowo – żywnościowych w tym:
 - 1926 obiektów produkcji żywności (w tym produkcja podstawowa 1885)
 - 262 obiektów obrotu żywnością
 - 155 obiektów żywienia zbiorowego
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 15 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła ogółem 328 kontroli sanitarnych. Ponadto wydano 32 decyzje zatwierdzające obiekty nowo otwierane oraz 6 decyzji dotyczących rozszerzenia działalności, 2 decyzje zatwierdzenia warunkowego, 82 wpisy do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, 42 decyzje wykreślające z rejestru zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W celu poprawy stanu sanitarnego stosowano następujące sankcje karne:

- nałożono 7 mandatów karnych, na łączną sumę 1200,00 zł, głównie za obrót środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej, za nieprzestrzeganie przez personel obowiązujących wymogów higieniczno-sanitarnych w produkcji i obrocie środkami spożywczymi, za niewykonywanie czynności w zakresie identyfikacji dostawców żywności, oraz za nie wdrażanie procedur opartych na zasadach Systemu HACCP.
- wydano 22 decyzje administracyjne z terminem wykonania obowiązków oraz 2 decyzje zmieniające (przedłużające termin wykonania obowiązków), 2 decyzje umorzenia oraz 2 decyzje wygaśnięcia. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego wydano 83 decyzje płatnicze.

Pobrano i zbadano ogółem 137 próbek środków spożywczych oraz materiałów do kontaktu z żywnością, z czego zakwestionowano 2. Sporządzono 52 protokoły z poboru prób.

W ramach prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego nałożono 3 grzywny, w celu przymuszenia do wykonania obowiązków na łączną kwotę 550,00 zł.

Ogółem w roku 2022 skontrolowano 243 obiekty żywnościowo-żywnieniowe. Zgodnie z Instrukcją dotyczącą kryteriów oceny zakładu produkcji/obrotu żywności/ żywienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 1500 obiektów zaklasyfikowano do ryzyka wysokiego, 250 do średniego i 628 do niskiego.

Na rok sprawozdawczy zaplanowano 251 kontroli sanitarnych w obiektach ujętych w planie pracy na rok 2022. 24 obiekty zaplanowane do kontroli w roku sprawozdawczym zlikwidowało działalność. Przeprowadzono 179 kontroli planowanych oraz 149 kontroli pozaplanowych. Ogółem w 2022 roku przeprowadzono 328 kontroli sanitarnych. Plan kontroli na rok 2022 został zatem zrealizowany w 78,8%.

W 2022 roku przeprowadzono 149 kontroli pozaplanowych, które obejmowały:

- kontrole obiektów nie ujętych w planie pracy na 2022r. (12)
w tym: kontrole stołówek na koloniach, półkoloniach i obozach, obiektów ruchomych i tymczasowych oraz obiektów sezonowych;
- kontrole związane z wydaniem decyzji zatwierdzających (31), rozszerzeniem działalności (6) oraz kontrole w związku z wydaniem wpisu do rejestru (4),
- kontrole sprawdzające wynikające z prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego (38)
- kontrole interwencyjne (50) w tym związane z:
 - złożonymi interwencjami konsumentów (12)
 - zgłoszeniami w systemie RASFF (25)
 - kontrole inne np. wynikające z bieżących wytycznych WSSE i GIS (13)
- graniczna kontrola żywności (8)

Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w jednostkach systemu oświaty

W roku 2022 nie przeprowadzano ocen sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego, w tym w jednostkach systemu oświaty.

Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w zakładach służby zdrowia

Zakłady służby zdrowia jest to grupa obiektów będących pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmująca zarówno placówki szpitalne jak również zakłady opiekuńczo-lecznicze i sanatoria. Na terenie powiatu łęczyńskiego znajdują się:

- 1 szpital
- 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze, które korzystają z posiłków dostarczanych przez firmę cateringową;
- brak placówek sanatoryjnych;

Pod nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej brak jest zatem placówek sanatoryjnych. Znajdują się natomiast 1 Szpital w Łęcznej i 2 Zakłady opiekuńczo lecznicze w Ludwikowie i Puchaczowie.

Szpital Powiatowy w Łęcznej

Żywienie pacjentów w Szpitalu Powiatowym w Łęcznej prowadzone jest przez zewnętrzną firmę Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, która mieści się również w budynku szpitala. Posiłki są produkowane i dostarczane do kuchенок oddziałowych przez Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Łęcznej. Po ocenie wg Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny zakładu produkcji/obrotu żywności/ żywienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością obiekt zaklasyfikowano do ryzyka niskiego.

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną bloku żywienia (ZAZ). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Ludwikowie.

Żywienie pacjentów w ZOL w Ludwikowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są produkowane i dostarczane w termosach przez firmę zewnętrzną Gomi Sp. z o.o. ul. Modrzewiowa 4, 24-320 Poniatowa. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną kompleksową oraz 1 kontrolę sanitarną sprawdzającą w związku z wydaną w 2021 roku decyzją administracyjną z terminem wykonania na

poprawę stanu higieniczno-technicznego. Wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania obowiązku. Obiekt został zaklasyfikowany zgodnie z arkuszem do ryzyka niskiego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz wdrożony System HACCP.

Blok żywienia w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Puchaczowie.

Żywnienie pacjentów w ZOL w Puchaczowie prowadzone jest w formie cateringowej. Posiłki są produkowane i dostarczane w termosach przez Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52. Zakład nie został ujęty w planie kontroli na rok 2022. Obiekt został zaklasyfikowany wg Instrukcji dotyczącej kryteriów oceny zakładu produkcji/obrotu żywności/żywnienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do ryzyka średniego. Blok żywienia posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz wdrożony System HACCP.

Ocena sposobu żywienia pacjentów w placówkach szpitalnych

Placówki służby zdrowia korzystają z żywienia pacjentów w formie cateringu. Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej produkuje i dostarcza posiłki do placówek służby zdrowia w tym do Szpitala Powiatowego w Łęcznej. W 2022 roku przeprowadzano 1 kontrolę sanitarną bloku żywienia (ZAZ), która jednak nie obejmowała oceny sposobu żywienia.

Wdrażanie zasad GHP i GMP oraz systemu zapewnienia jakości HACCP

Ocena wdrażania systemów kontroli wewnętrznej w zakładach żywnościowych oraz wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem (WE) 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych, przedsiębiorcy prowadzący zakłady żywnościowo-żywniowe zobowiązani są do opracowania, wdrożenia i stosowania systemu kontroli wewnętrznej opartego na zasadach HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points - System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). System ma charakter działań prewencyjnych ukierunkowanych na identyfikację, ocenę, kontrolę zagrożeń istotnych dla bezpieczeństwa żywności. Powyższy system winien zapobiegać wprowadzeniu na rynek żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej. Aby osiągnąć powyższy cel, zarządzający zakładami winni w pierwszej kolejności opracować i wdrożyć zasady: Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) oraz Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), określanymi jako „program warunków wstępnych”. Wymóg ustanowienia procedur opartych na zasadach HACCP nie ma zastosowania do produkcji podstawowej oraz zakładów produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Przedsiębiorcy ci zobowiązani są do opracowania i stosowania dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie urzędowej kontroli żywności dokonują oceny w zakresie poprawności i skuteczności wdrożonych systemów kontroli wewnętrznej.

Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, większość obiektów sektora spożywczego na terenie powiatu łęczyńskiego posiada opracowany i wdrożony „program warunków wstępnych” (GHP i GMP), oraz system oparty na zasadach HACCP. Z roku na rok wzrasta ich stopień wdrożenia co w znacznej mierze spowodowane jest zwiększeniem świadomości przedsiębiorców oraz wymagań konsumentów.

W roku 2022 2374 obiekty posiadało wdrożone zasady GHP/GMP zaś 381 posiadało wdrożony system HACCP. Wysoki stopień wdrożenia systemu HACCP oraz zasad GHP/GMP (100% obiektów w ewidencji) wykazują następujące grupy obiektów: ciastkarnie, wytwórnie napojów bezalkoholowych, wytwórnie makaronów, kioski, hurtownie, obiekty ruchome i tymczasowe, zakłady żywienia typu zamkniętego takie jak: stołówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach, stołówki na koloniach, półkoloniach i zimowiskach, stołówki w domach dziecka oraz zakładach specjalnych i wychowawczych.

Ocena oznakowania suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

W ramach nadzoru nad suplementami diety oraz środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego prowadzonego na terenie powiatu łączyńskiego, w 2022r. przeprowadzono ocenę oznakowania 6 produktów z tej grupy, w tym 1 środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 5 suplementów diety.

Środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego „Ekologiczne mleko początkowe dla niemowląt od urodzenia HIPP BIO COMBIOTIK” został pobrany do badań w ramach „Planu poboru prób na rok 2022”. Dodatkowo podczas prowadzenia czynności kontrolnych oceniono oznakowanie 5 suplementów diety. W wyniku dokonanych ocen znakowania nie zdyskwalifikowano żadnej próbki, wszystkie oceniono jako prawidłowo oznakowane.

W roku 2022 nie kierowano wniosków do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o nałożenie kary pieniężnej za niewłaściwą prezentację oraz znakowanie środków spożywczych.

Ocena jakościowa środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Jednym z ważnych obszarów działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie bezpieczeństwa żywności jest pobór próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Odbywa się on zgodnie z opracowywanym corocznie planem pobierania próbek. Pobierane są również próby poza planowe wynikające z potrzeb bieżących.

W roku 2022 zbadano ogółem 137 próbek środków spożywczych z terenu powiatu łączyńskiego z których tylko 2 zostały zakwestionowane tj. 1 ze względu na stwierdzenie przekroczenia poziomu zawartości akryloamidu w herbatnikach oraz 1 ze względu na zaniżoną zawartość magnezu w suplemencie diety, w stosunku do deklarowanej przez producenta. W związku ze stwierdzeniem przekroczenia poziomu akryloamidu w herbatnikach wypełniono formularz zgłoszenia do systemu RASFF i przesłano do WSSE. Ponadto poinformowano PPIS nadzorującego producenta oraz producenta o zaistniałej sytuacji.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – system służący szybkiej informacji i sprawnemu wycofaniu produktów niebezpiecznych znajdujących się na rynku.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF czyli „Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt” obowiązującego we wszystkich krajach Unii Europejskiej, mającego na celu wymianę informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli o żywności, paszy, materiałach do kontaktu z żywnością potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska, w 2022 r. przeprowadzono 23 kontrole interwencyjne dotyczące nadzoru nad wycofywaniem kwestionowanych produktów umieszczonych w systemie RASFF.

Przeprowadzono także 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w Sortowni Ziól w Milejowie w związku z powiadomieniem alarmowym RASFF dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu linuronu w produkcie pn. korzeń lubczyku pochodzącego z Polski. Producentem kwestionowanego surowca tj.: korzenia lubczyku okazał się być rolnik z terenu powiatu lubelskiego o czym poinformowano PPIS w Lublinie który przeprowadził czynności kontrolne w gospodarstwie. Ponadto w związku ze stwierdzeniem w 2022 r. przekroczenia poziomu akryloamidu w herbatnikach wypełniono formularz powiadomienia alarmowego systemu RASFF i przesłano do WSSE. Producent herbatników znajdował się poza powiatem łączyńskim.

Nadzór nad obrotem grzybami

PSSE w Łęcznej w roku 2022 kontynuowała nadzór nad obrotem grzybami dzikorosnącymi. Większość działań miała charakter prewencyjny, polegający na dokonywaniu oceny dostarczonych grzybów świeżych przez pracowników posiadających uprawnienia klasyfikatora grzybów. Osobom zbierającym grzyby udzielano fachowych porad, ale także wystawiano atesty na grzyby dziko rosnące, z przeznaczeniem wprowadzenia ich do obrotu.

W PSSE w Łęcznej 2 osoby posiadają uprawnienia klasyfikatora grzybów świeżych. W ramach nadzoru nad obrotem grzybami w 2022 roku klasyfikatorzy grzybów wystawili 13 atestów na grzyby leśne świeże oraz udzielili 14 porad dotyczących grzybów osobom zgłaszającym się do siedziby PPIS.

W m-cu października w siedzibie PSSE zorganizowano wystawę grzybów świeżych. Zaprezentowano wiele gatunków grzybów jadalnych, niejadalnych oraz trujących. Wystawa adresowana była do społeczeństwa powiatu łęczyńskiego oraz dzieci i młodzieży szkolnej, nauczycieli i wychowawców. Wystawę obejrzało 150 uczniów szkół podstawowych oraz około 300 mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

W roku 2022 podobnie jak latach poprzednich nie zarejestrowano zatruć spowodowanych spożyciem grzybów wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego.

Kuchnie orientalne.

Na terenie powiatu łęczyńskiego brak jest kuchni orientalnych.

Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu łęczyńskiego tak jak w latach wcześniejszych współpracowały z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oddział w Łęcznej oraz władzami samorządowymi.

W ramach porozumienia ramowego o współdziałaniu i współpracy pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łęcznej i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Łęcznej nawiązano współpracę w zakresie zagrożeń epidemiologicznych związanych z ASF.

W ramach realizacji porozumienia w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego podejmowano działania w zakresie przeprowadzenia wspólnych kontroli u producentów pierwotnych oraz pobierano próbki produktów produkcji pierwotnej do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń azotanami. W ramach współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oddział w Łęcznej w 2022r przeprowadzono 4 wspólne kontrole gospodarstw rolnych wytypowanych do kontroli w ramach zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w nawiązaniu do „Planu działania na rok 2022”, w wyniku której w ramach nadzoru PIS nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach współpracy z samorządem terytorialnym dla Starostwa Powiatowego w Łęcznej w 2022 roku sporządzono:

1. Sprawozdanie z realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2017-2022 w Powiecie Łęczyńskim” za rok 2021;
2. Ocenę stanu sanitarnego Powiatu Łęczyńskiego za 2021r.;
3. Przygotowanie do sezonu turystycznego na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim pod względem sanitarno-epidemiologicznym;
4. Ocenę przebiegu sezonu turystycznego na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim pod względem sanitarno-epidemiologicznym.

Sprzedaż internetowa środków spożywczych

W 2022 r. kontynuowano nadzór nad sprzedażą internetową środków spożywczych. Na nadzorowanym terenie zarejestrowanych jest 6 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w sprzedaży „na odległość” (sprzedaży wysyłkowej), w tym sprzedaży przez Internet, w szczególności przypraw, środków spożywczych, suplementów diety, środków

spożywczych wzbogaconych witaminami i składnikami mineralnymi. Nad wyżej wymienionymi podmiotami prowadzony jest nadzór poprzez weryfikowanie ofert stron internetowych, za pośrednictwem których podmioty te prowadziły działalność w zakresie sprzedaży „na odległość”. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, nie kierowano do LPWIS w Lublinie wniosków o ukaranie.

Szkolenia i narady

W roku 2022 pracownicy pionu Higieny Żywności i Żywienia uczestniczyli w 11 szkoleniach zewnętrznych, z czego 6 zorganizowanych było przez WSSE w Lublinie (szkolenia w formie wideokonferencji i stacjonarnie), 1 szkolenie on-line zorganizowane przez Centrum Kształcenia i Wdrożeń, 1 szkolenie on-line zorganizowane przez GIJHARS, 1 szkolenie – terenowe zorganizowane przez WSSE Rzeszów oraz 2 szkolenia on-line zorganizowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH. Najczęściej omawianymi zagadnieniami były tematy dotyczące:

- Mniej soli, cukru i tłuszczu w żywieniu dzieci i młodzieży.
- Prawidłowe zasady pobierania próbek z obszaru produkcji i obrotu produkcją i obrotu żywnością – wymagania normy PN-EN ISO 18593:2018-08
- Import produktów ekologicznych z państw trzecich.
- Kurs specjalistyczny dla kandydatów na klasyfikatorów grzybów.
- Prawo a produkty konopne CBD i Cannabis sativa w środkach spożywczych i suplementach diety.
- Omówienie spraw bieżących. Podsumowanie audytów i kontroli przeprowadzonych w PSSE (za II półrocze 2021r).
- Omówienie bieżących tematów dot. nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.
- Omówienie bieżących tematów dot. nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia.
- Omówienie przypadków niewłaściwego postępowania organów w sprawach objętych decyzjami administracyjnymi PWIS.
- Analiza przypadków zgłoszonych do RASFF.
- Graniczne kontrole sanitarne – aktualne problemy.
- Wymagania higieniczne – aktualne problemy i wytyczne do kontroli.
- Suplementy diety – praktyczne aspekty.
- Aktualizacja najważniejszych informacji dot. znakowania i alergenów.
- Realizacja planu pobierania próbek – wybrane zagadnienia.
- Suplementy diety- prawo i praktyka.
- Przegląd orzecznictwa dotyczącego suplementów diety i ich znaczenie dla firm.
- Działania podejmowane przez pracowników pionu epidemiologii w przypadku stwierdzenia zatrucia pokarmowego.
- Tryb postępowania w przypadku stwierdzenia zatrucia pokarmowego – omówienie działań podejmowanych w praktyce przez pracowników pionu HŻŻ powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych z terenu województwa lubelskiego.
- Warsztaty dotyczące sposobu poboru wymazów czystościowych z powierzchni, urządzeń, naczyń i rak w zakładach przemysłu spożywczego w przypadku stwierdzenia zatrucia pokarmowego.
- Aktualny stan wiedzy nt. zawartości izomerów trans kwasów tłuszczowych w żywności oraz wymagań rozporządzenia Komisji (UE) nr 2019/649
- Najnowsze normy i zalecenia żywieniowe.
- Zagadnienia profilaktyki otyłości i cukrzycy.
- Zmiany w nawykach żywieniowych w okresie pandemii Covid-19.
- Zasadność stosowania suplementów diety w okresie pandemii
- Rola aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia fizycznego i emocjonalnego oraz promocji aktywności w warunkach izolacji społecznej.
- Składniki niedozwolone/ novel food w suplementach diety.
- Przypomnienie wymogów rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 odnoszących się do znakowania wartości odżywczej.

- Nowe wymagania dotyczące eksportu żywności do państw trzecich.
- Bezpieczeństwo zdrowotne materiałów do kontaktu z żywnością w świetle obowiązujących przepisów i wytycznych UE
- Nowe przepisy unijne dot. materiałów i wyrobów z recyklingu
- Wybrane kwestie dot. żywności dla określonych grup.
- Bieżące sprawy w zakresie znakowania żywności.
- Wytyczne dotyczące działania sieci powiadomienia i współpracy w Polsce

Ponadto w roku 2022 pracownicy pionu Higieny Żywności i Żywienia prowadzili i uczestniczyli w 10 szkoleniach wewnętrznych podczas których przekazywano wiedzę uzyskaną w trakcie szkoleń zewnętrznych zorganizowanych przez WSSE i inne jednostki zewnętrzne.

Nadzór nad produkcją pierwotną

W 2022 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem sanitarnym zostało objętych 1885 producentów produkcji pierwotnej. W większości są to producenci owoców miękkich i jagodowych, ale także producenci: zbóż, warzyw okopowych, warzyw zielonych, sadownictwa.

- produkcja owoców miękkich – 1290 podmiotów,
- produkcja zbóż – 315 podmioty,
- produkcja warzyw – 133 podmiotów,
- produkcja sadownicza – 27 podmiotów,
- produkcja ziół - 4 podmioty
- produkcja m.in. orzech laskowy, orzech włoski, konopie, łubin - 13 podmiotów
- podmioty produkcji pierwotnej prowadzące dodatkowo działalność w zakresie dostaw bezpośrednich – 86
- rolniczy handel detaliczny – 17 podmiotów, które prowadzą również produkcję podstawową.

Na nadzorowanym terenie brak jest zakładów hodowli i konfekcjonowania kielków.

Wydano 60 wpisów do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Przeprowadzono 37 kontroli sanitarnych na plantacjach u producentów pierwotnych tj.: 36 kontroli kompleksowych, które zostały zaplanowane w planie pracy na 2022 rok, oraz 1 kontrolę interwencyjną (poza planem) tj. 1 kontrolę w związku z interwencją konsumenta dot. sprzedaży owoców i warzyw z własnego gospodarstwa na straganie usytuowanym na posesji - interwencja okazała się niezasadna.

Ponadto 4 kontrole przeprowadzono we współpracy z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach Porozumienia z dnia 22.12.2020r. pomiędzy: Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Kontrole swoim zakresem obejmowały obszary będące w kompetencji poszczególnych inspekcji. W przypadku Państwowej Inspekcji Sanitarnej weryfikowano m. in.: przestrzeganie zasad utrzymania higieny, szczególnie przez osoby prowadzące zbiór owoców miękkich i jagodowych, źródeł wody stosowanej do nawadniania i rozcieńczania środków ochrony roślin i nawozów, oceniano także sposób nawożenia plantacji oraz stan czystości sprzętu pomocniczego (pojemniki, kosze). Kontrole przeprowadzono u producentów owoców tj. 3 producentów owoców miękkich: malin i truskawek oraz jednego producenta jabłek.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. U tych producentów pobrano 10 próbek świeżych owoców miękkich (5 malin, 5 truskawek) do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznym - E.coli, których nie zakwestionowano.

U producentów produkcji pierwotnej pobrano łącznie 21 próbek płodów rolnych do badań laboratoryjnych:

- 5 próbek truskawek do badań mikrobiologicznych- E.coli
- 5 próbek malin do badań mikrobiologicznych - E.coli.
- 1 próbkę czereśni i 1 próbkę agrestu do badań w kierunku pozostałości pestycydów
- 1 próbkę kalafiora do badań w kierunku pozostałości pestycydów
- 1 próbkę ziarna żyta, 1 ziarna owsa, 1 ziarna jęczmienia do badań w kierunku pozostałości pestycydów
- 1 próbkę ziarna owsa, 1 próbkę ziarna pszenicy w kierunku mikotoksyn
- 1 próbkę ziarna owsa, 1 próbkę ziarna pszenicy w kierunku buławinki czerwonej
- 1 próbkę gryki do badań w kierunku pozostałości pestycydów

Żadna próbka nie została zakwestionowana.

W ramach Rolniczego Handlu Detalicznego zarejestrowane podmioty prowadzą działalność w zakresie: kiszenia ogórków i kapusty, konserwowania warzyw, suszenia owoców, produkcji soków owocowych, warzywnych i ich mieszanek, produkcji powideł, dżemów, przecierów owocowych, kaszy, mąki, makaronu bez użycia jaj, chleba, łuskanie, prażenie, mielenie na mąkę i masło orzechów laskowych oraz tłoczenie oleju z orzecha włoskiego i ogórecznika lekarskiego.

W celu poinformowania jak największej liczby producentów produkcji pierwotnej o obowiązkach na nich ciążyących m. in. o obowiązku rejestracji oraz w celu zwiększenia świadomości i wiedzy na temat przestrzegania higieny podczas zbioru i transportu, PSSE w Łęcznej podjęła m. in. następujące działania:

- podczas składania wniosku o wpis do rejestru zakładów lub odbioru zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pracownik sekcji HŻŻ udzielał informacji na temat podstawowych zasadach higieny osobistej, zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym przy uprawie i zbiorze owoców i warzyw, rozdano około 60 ulotek dot. higieny uprawy i zbioru płodów rolnych;
- wystosowano pisma informacyjne wraz z ulotkami do Urzędów Gmin na terenie powiatu łęczyńskiego, Ośrodka Doradztwa Rolniczego- Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Łęcznej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział Łęczna z prośbą o podjęcie współpracy polegającej na przekazaniu informacji dotyczącej obowiązku rejestracji dla podmiotów prowadzących produkcję pierwotną (rolników), a także prowadzących działalność w zakresie dostaw bezpośrednich lub Rolniczego Handlu Detalicznego.

Podsumowanie

- W 2022 roku na terenie powiatu łęczyńskiego nie wystąpiły przypadki zbiorowych zatruc pokarmowych oraz zatruc grzybami.
- W 2022 r. na terenie powiatu łęczyńskiego nadzorem sanitarnym zostało objętych 1885 producentów produkcji pierwotnej, przy czym w większości są to producenci owoców

miękkich -1290 podmiotów.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży

Informacje ogólne

Państwowa Inspekcja Sanitarna, realizując swoje zadania z zakresu zdrowia publicznego dokonuje kontroli pod kątem przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, higieny procesów nauczania, a także utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

Pion higieny dzieci i młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu łęczyńskiego w 2022 roku obejmował ewidencją 91 placówek, w tym 31 szkół.

Nadzorem objęto 37 (tj. 40,6%) obiektów tj. 33 placówki przeznaczone dla dzieci i młodzieży, oraz 4 gabinety szkolne. Spośród 31 szkół wszystkich typów, skontrolowano 19 (tj. 61,3 %) szkół. Ponadto nadzorowano : 6 żłobków (60%), 8 przedszkoli (61,5 %).

Stan techniczny i sanitarny budynków

Spośród 33 skontrolowanych placówek oświatowych i wychowawczych 5 (tj. 15%) funkcjonowało w budynku w złym stanie technicznym. Zaniedbań higieniczno- sanitarnych nie stwierdzono.

W budynkach w złym stanie technicznym funkcjonowało 5 szkół .

Budynków zarówno w złym stanie technicznym, jak i higieniczno-sanitarnym nie stwierdzono.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno- technicznego podłóg (w salach lekcyjnych, salach rekreacyjno- zastępczych, salach gimnastycznych), ścian na korytarzach szkolnych i w sanitariatach.

W 3 placówkach z pobytem całodobowym przeprowadzono kontrole interwencyjne w trakcie których stwierdzono nieprawidłowe warunki higieniczno- sanitarne w sanitariatach, pokojach mieszkalnych, niewłaściwe oświetlenie oraz stan sanitarny i techniczny wyposażenia.

Warunki do utrzymania higieny

W trakcie kontroli sanitarnych zwracano uwagę na warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów w szkołach.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w trakcie przeprowadzonych w 2022 r. kontroli placówek oświatowych i wychowawczych odnotowali, że 33 (tj.100%) placówek posiada podłączenie do wodociągu miejskiego/gminnego. Do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejskiej / gminnej) podłączonych jest 25 (tj. 75,8 %) placówek , 7 placówek (21,2%) posiada bezodpływowy zbiornik, 1 placówka (3%) posiada własną oczyszczalnię ścieków.

Skontrolowano również szkoły pod kątem zapewnienia ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych. W 2022 roku nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących zapewnienie bieżącej ciepłej lub zimnej wody.

W 1 placówce (przedszkolu) podczas kontroli stwierdzono brak bieżącej ciepłej wody- nieprawidłowość została usunięta przez wszczęciem postępowania administracyjnego.

W żadnej z placówek nie stwierdzono niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

We wszystkich skontrolowanych w 2022 roku placówkach zapewniono uczniom środki do utrzymania higieny osobistej.

W 2022 roku do Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie wpłynęły interwencje dotyczące występowania wszawicy (która nie jest ujęta w wykazie zakażeń i chorób zakaźnych, stanowiącym załącznik do

ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi tj. Dz.U.2022 poz. 1657 z późn.z zm.) w placówkach oświatowych opiekuńczych.

Higiena procesu nauczania i wychowania

Oceniając środowisko szkolne, szczególną uwagę zwracano na tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny oraz dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

Rozkład zajęć lekcyjnych

W 2022 r. w ramach nadzoru bieżącego oceniany był tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocenę tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 18 szkołach w 209 oddziałach.

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 19 placówkach, w 27 oddziałach. Łącznie oceniono 298 stanowisk. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ciężar tornistrów

W dwóch placówkach (szkołach podstawowych) przeprowadzono pomiar ciężaru ciała ucznia i jego tornistra w 9 klasach , oceniono ciężar ciała i tornistra 94 uczniów.

Możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych

W trosce o stan zdrowia uczniów, w związku ze zbyt dużym obciążeniem uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych, wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604) „w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych”.

Dyrektorzy wszystkich skontrolowanych pod tym kątem szkół (19) , wywiązali się z ww. obowiązku, zapewniając uczniom miejsca na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych w szkole w indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych.

Mikroklimat pomieszczeń

Podczas kontroli sanitarnych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oceniali także mikroklimat pomieszczeń pod kątem zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych, zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604), który stanowi, że „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia, zapewnia się temperaturę co najmniej 18°C”. Pod tym kątem oceniono 27 placówek (w tym 3 zorganizowane formy wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży), wykonano 137 pomiarów temperatury. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Oświetlenie

W roku 2022 oceniono placówki oświatowe pod kątem zapewnienia właściwego oświetlenia zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1604) który wskazuje, że „w pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie”. Na 27 placówek oświatowych (przedszkola i szkoły) stwierdzono, że 23 (tj. 85,1%) placówki posiadają wyniki z pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia zgodne z Polską Normą, w 3 placówkach tj. 1 przedszkolu i 2 szkołach podstawowych (tj. 3,7 %) stwierdzono brak pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia, 1 placówka tj. szkoła podstawowa (3,7 %) posiada niekompletne pomiary natężenia.

Warunki do prowadzenia zajęć WF

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej oraz stopień korzystania przez uczniów z natrysków po przeprowadzonych zajęciach sportowych.

Na 18 szkół skontrolowanych pod kątem zapewnienia infrastruktury do prowadzenia zajęć WF: 2 placówki posiadały tylko boisko sportowe, 1 placówka: salę gimnastyczną z boiskiem, 4 placówki: salę rekreacyjną z boiskiem, 2 placówki: salę gimnastyczną i rekreacyjno-zastępczą z boiskiem, 7 placówek: szkolne zespoły sportowe z boiskiem.

2 szkoły nie posiadają własnego zaplecza sportowego, korzystają z pomieszczeń sportowych poza placówką.

Na 31 szkół będących w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łęcznej tylko 1 posiada basen. Brak placówek, w których stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Dożywianie w szkołach

Na 19 (tj. 61,3 %) skontrolowanych placówek pod kątem prowadzenia dożywiania w szkołach, w 15 (tj. 78,94 %) szkołach wydawane były ciepłe posiłki (w 13 placówkach posiłki jednodaniowe, w 2 placówkach pełne obiady). W 7 szkołach posiłki dowożone były z innych placówek, w 8 szkołach przygotowywane były na miejscu. Z posiłków obiadowych korzystało 2217 uczniów (w tym : 836 uczniów z pełnych obiadów i 1381 uczniów z posiłków jednodaniowych). W 3 placówkach podawany był napój - liczba korzystających 243. Z posiłków dofinansowywanych skorzystało 161 dzieci i młodzieży. 3 placówki (szkoły ponadpodstawowe) nie zapewniały wyżywienia, a w 1 zespole szkolno- przedszkolnym skontrolowano wyłącznie przedszkole.

Placówki zapewniające uczniom wodę do picia

Na terenie powiatu łęczyńskiego na 19 (tj. 61,3 %) skontrolowanych szkół w 8 (tj. 42,1%) szkołach zapewniono uczniom dostęp do wody pitnej. W żadnej ze szkół nie zamontowano źródełek wodnych, nie zapewniono dystrybutorów z wodą, w 8 szkołach udostępniono dzbanki z wodą.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2022 nadzorem objęto 7 form wypoczynku zimowego i letniego, z których skorzystało 291 dzieci i młodzieży. Z wypoczynku zimowego w formie wyjazdowej skorzystało 75 uczestników. Przeprowadzono 3 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higieniczne.

Z wypoczynku letniego w formie wyjazdowej skorzystało 126 uczestników. Przeprowadzono 3 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higieniczne.

Wypoczynek letni w miejscu zamieszkania zorganizowany był na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem tj. szkół. Liczba uczestników tej formy wypoczynku wyniosła 90. Przeprowadzono 1 kontrolę w wyniku której nie stwierdzono niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Postępowanie administracyjne

W wyniku podjętych w 2022 roku działań przez pion higieny dzieci i młodzieży PSSE w Łęcznej nastąpiła poprawa stanu sanitarno-technicznego w placówkach. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w placówkach oświatowych w roku 2022 wydano 22 decyzje administracyjne, w tym 11 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości i 11 decyzji płatniczych.

Wydane decyzje dotyczyły doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego podłóg w salach lekcyjnych, rekreacyjno-zastępczych, salach gimnastycznych, sufitów na korytarzach szkolnych i w sanitariatach, zapewnienia osłon na grzejnikach co, zapewnienia dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych, właściwego oświetlenia.

W roku 2022 nie wydano decyzji umarzających postępowanie oraz stwierdzających wygaśnięcie postępowania.

Wnioski

- Z związku z prowadzonymi pracami remontowymi w placówkach oświatowych i wychowawczych systematycznie ulega poprawie stan sanitarno-techniczny budynków.

VII. Środowisko pracy, choroby zawodowe, środki zastępcze

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest między innymi zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka oraz podejmowaniu stosowanych działań przeciwdziałających lub ograniczających te zagrożenia, w szczególności:

- zagrożenia stwarzane przez środki zastępcze i narkotyki;
- zagrożenia stwarzane przez prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3;
- zagrożenia stwarzane przez produkty biobójcze i substancje czynne w nich stosowane oraz wyroby poddane działaniu produktów biobójczych;
- zagrożenia stwarzane przez detergenty;
- zagrożenia stwarzane przez substancje chemiczne, ich mieszaniny.

Działaniami tymi zajmuje się pion higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łęcznej.

W roku 2022 kontynuowano nadzór sanitarny w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

W ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2022 r. znajdowały się 323 obiekty, zatrudniające ogółem 18 742 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych to pracownicy według następującej klasyfikacji działalności (działalność podstawowa):

- PKD 05 Wydobywanie węgla kamiennego i brunatnego – 4825 zatrudnionych,

- PKD 09 Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie – 8672 zatrudnionych,
- PKD 85 Edukacja – 1402 zatrudnionych,
- PKD 86 Opieka zdrowotna – 947 zatrudnionych,
- PKD 10 Przetwórstwo przemysłowe – 475 zatrudnionych,
- PKD 47 Działalność zajmująca się sprzedażą (handel detaliczny) – 574 zatrudnionych.

Pracownicy komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w roku 2022 przeprowadzili 120 kontroli w 94 obiektach, zatrudniających łącznie 12 394 pracowników. Kontrolami objętych zostało ponad 29% zewidencjonowanych w komórce podmiotów.

Kontrole były prowadzone jako:

- kontrole planowane (w całym zakresie działania komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami),
- kontrole nieplanowane:
 - ✓ tematyczne (m.in. w zakresie zalecanej weryfikacji dotyczącej czynników rakotwórczych/mutagennych oraz udostępniania produktów biobójczych) – 43 kontrole;
 - ✓ kontrole sprawdzające (w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości) – 9 kontroli;
 - ✓ kontrole interwencyjne – 21 kontroli.

W ZAKRESIE NADZORU NAD WARUNKAMI PRACY

Szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy mogą być przyczyną wielu chorób, w tym chorób zawodowych: *choroby skóry (drożdżakowe zapalenie skóry rąk u osób pracujących w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych, grzybice skóry u osób stykających się z materiałem biologicznym pochodzącym od zwierząt), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami biologicznymi (epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek), choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.*

Liczba zakładów pracy w ewidencji higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami PSSE w Łęcznej, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne, wynosi 126. We wspomnianych zakładach pracy narażenie to dotyczy 1333 pracowników, gdzie: 1333 pracowników jest narażonych na czynniki biologiczne należące do grupy 2 zagrożenia, a 458 pracowników narażonych jest także na czynniki biologiczne należące do grupy 3 zagrożenia.

W 2022 roku na 120 przeprowadzonych kontroli, 16 kontroli, w 14 obiektach, dotyczyło **oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.** Podczas 2 kontroli stwierdzono nieprawidłowości. W pierwszym obiekcie kontrolowany nie zapewnił Rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia, Rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia oraz znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym, określonego przepisami prawnymi. W drugim obiekcie nie sporządzono oceny ryzyka zawodowego na zagrożenia biologiczne, uwzględniając przepisy prawne obowiązujące w tym zakresie. Nieprawidłowości zostały usunięte. Postępowania administracyjne zostały zakończone.

Praca w narażeniu na czynniki rakotwórcze może być przyczyną choroby zawodowej (*raka płuc, raka oskrzeli; międzybłoniaka opłucnej albo otrzewnej, nowotworu układu krwiotwórczego, nowotworu skóry, nowotworu pęcherza moczowego, nowotworu wątroby, raka krtani, nowotworu nosa i zatok przynosowych – tj. nowotworów złośliwych powstałych w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi).*

W 2022 roku w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami widniało 75 obiektów, w których występują czynniki rakotwórcze/mutagenne. Przedsiębiorstwa prowadzą działalność w następujących sektorach gospodarki:

- górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09);
- przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 16, PKD 23, PKD 25, PKD 26, PKD 31);
- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD 33);
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35);
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (PKD 37);
- działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami (PKD 39);
- budownictwo (PKD 41, PKD 42) – PKD 42 obejmuje firmy prowadzące na terenie powiatu prace związane z usuwaniem wyrobów z azbestem (siedziba firm poza powiatem);
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45);
- sprzedaż paliw (PKD 47);
- transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49);
- edukacja (PKD 85)
- służba zdrowia (PKD 86).

Liczba pracujących w narażeniu/kontakcie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy była w 2022 roku na poziomie 11 661 osób, w tym 94 kobiety.

W 2022 roku przeprowadzono 45 kontroli w zakresie **oceny realizacji wymogów w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.**

W związku z rozszerzeniem wykazu substancji chemicznych/mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy czynników o procesy:

- ✓ prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy,
- ✓ prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika,
- ✓ prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla,
- ✓ prace związane z narażeniem na pył drewna

oraz w ramach zalecanej weryfikacji dotyczącej substancji chemicznych/mieszanin, procesów i czynników rakotwórczych/mutagennych w 2022 roku przeprowadzono 36 kontroli tematycznych obejmujących ww. zakres. Przeprowadzono również 6 rozmów telefonicznych weryfikacyjnych. Powyższe kontrole miały charakter instruktażowo-weryfikacyjny: dokonano omówienia obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie, a także załączników dołączonych do rozporządzenia, poinstruowano o sposobie prawidłowego uzupełniania obowiązującej dokumentacji, weryfikowano wraz z kontrolowanym istniejące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze/mutagenne, pouczono o innych obowiązkach pracodawcy wynikających z tych przepisów. Zauważono, że pracodawcy mają trudności w ustaleniu zagrożenia

rakotwórczego/mutagennego w środowisku pracy oraz popełniają wiele błędów przy sporządzaniu wymaganej przepisami prawa w tym zakresie dokumentacji. Prowadzone działania zakończyły się dokonaniem pouczeń oraz zaleceń. Zalecenia oraz pouczenia dotyczyły najczęściej:

- prawidłowego wskazywania substancji chemicznych/mieszanin, bazując na aktualnych kartach charakterystyki,
- rzetelnego uzupełniania obowiązującej dokumentacji, podając wszystkie wymagane przez obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa informację,
- bieżącego wysyłania Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do dnia 15 stycznia każdego roku do właściwej WSSE i PIP.

Pouczono kontrolowanych o konieczności spełnienia obowiązków tj.: zapewnienia oznakowania miejsca występowania czynników rakotwórczych/mutagennych, zapewnienia pracownikowi szkolenie BHP w zakresie występujących na stanowisku pracy czynników rakotwórczych/ mutagennych, wyposażenia pracownika w środki ochrony indywidualnej/zbiorowej.

Ponadto w powyższym zakresie przeprowadzono także 9 kontroli planowanych. Nieprawidłowości stwierdzono w dwóch obiektach. W jednym obiekcie kontrolowany nie oszacował ryzyka zawodowego pod kątem występowania na stanowiskach pracy procesów technologicznych rakotwórczych/mutagennych. Uchybienie zostało usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej.

W drugim zakładzie nie zapewniono: Rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Ponadto nie stwierdzono, aby kontrolowany przekazywał do PWIS oraz PIP Informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzoną według wzoru określonego w załączniku 2 Rozporządzenia. Nie ustanowiono również zakazu picia oraz jedzenia w miejscu kontaktu z czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi, instrukcji bhp określających zasady postępowania w razie nieprzewidzianych sytuacji powodujących poważne zagrożenie dla pracowników, a także nie zapewniono pracownikom szkoleń bhp w zakresie wspomnianych czynników. Prowadzono postępowanie administracyjne, które zakończono w 2022 roku.

Prace rozbiórkowe wyrobów z azbestem w 2022 roku zgłosiły trzy podmioty gospodarcze:

- Prywatne Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe WAGRA Waclaw Ostrowski Woźnica Kolonia 94, 23-251 Dzierzkowice.
- ŚRODOWISKO I INNOWACJE Sp. z o.o. ul. Wita Stwosza 5A, 02-661 Warszawa.
- DELTA Tomasz Wejman ul. Kurowska 118, 24-130 Końskowola.
- Kan – pol PPHU al. Spółdzielczości Pracy 36c, 20-147 Lublin.

Kontrole firm zewnętrznych prowadzących na terenie powiatu usługi budowlane związane ze zdejmowaniem wyrobów azbestowych z budynków nie zostały przeprowadzone – na posesjach wskazanych do prac rozbiórkowych w dniu planowanej kontroli prace rozbiórkowe nie były prowadzone (przy czym na części posesji wyroby z azbestem był już usunięte).

Substancje/mieszaniny chemiczne stanowią poważne zagrożenie w środowisku pracy. Jest to związane z tym, że w **większości zakładów pracy stosuje chemikalia** (choćby chemia stosowana do utrzymania czystości w zakładzie pracy) i zazwyczaj jest jednocześnie stosowanych wiele chemikaliów o szerokim spektrum zagrożenia (**najczęściej spotykane zagrożenia fizyczne:** wybuchowe, łatwopalne, utleniające, powodujące korozję metali, nadtlarki organiczne oraz związane z opakowaniem: wyroby aerozolowe i pod ciśnieniem i rzadziej spotykane: gazy łatwopalne w tym nietrwałe, samoreaktywne, piroforyczne, samonagrzewające się, chemikalia, które w kontakcie z wodą uwalniają łatwopalny gaz; **najczęściej spotykane zagrożenia dla zdrowia:** działające żrąco/drażniąco na skórę/oczy, uczulające na skórę/drogi oddechowe, działające mutagennie na komórki rozrodcze,

rakotwórcze, działające szkodliwie na rozrodczość, wykazujące działanie toksyczne na narządy docelowe przy narażeniu jednorazowym oraz rzadziej klasyfikowane jako powodujące toksyczność ostrą). Ponadto na rynku jest dostępnych bardzo dużo chemikaliów w danym asortymencie i ciągle powstają nowe, co powoduje, że przy każdej dostawie chemikaliów należy na nowo dokonywać oceny zagrożenia na czynniki chemiczne. Niemalą trudność sprawiają „chemikalia”, które powstają/występują w środowisku pracy na przykład tzw. dymy/pyły spawalnicze powstające w procesie spawania, na które składa się wiele substancji/związków chemicznych, co jest uzależnione od rodzaju procesu spawania i materiałów używanych w tym procesie.

Narażenie zawodowe na chemikalia może skutkować zachorowaniem na chorobę, w tym chorobę zawodową: zatrucie ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne; gorączka metaliczna, pylice płuc (pylica krzemowa, pylica górników kopalń węgla, pylica spawaczy, pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe, pylica talkowa, pylica grafitowa, pylica wywołana pyłami metali), choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu, przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej poniżej 60% wartości należnej, wywołanej przez pyły i gazy drażniące, jeżeli w ostatnich 10 latach pracy zawodowej co najmniej 30% przypadków stwierdzono na stanowisku pracy przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, astma oskrzelowa, zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, ostre uogólnione reakcje alergiczne, byssinoza, beryloza, choroby płuc wywołane pyłem metali twardych, alergiczny nieżyt nosa, zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym, przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym, choroby skóry (alergiczne kontaktowe zapalenie skóry, kontaktowe zapalenie skór z podrażnieniem, trądzik olejowy, smarowy lub chlorowych o rozległym charakterze, pokrzywka kontaktowa), choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami chemicznymi (alergiczne zapalenie spojówek, zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi).

W 2022 roku przeprowadzono 37 kontroli dotyczących **oceny realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych**. Uchybienia najczęściej stwierdzane w powyższym zakresie to: brak/niepurna lista stosowanych chemikaliów, brak wszystkich kart charakterystyki stosowanych chemikaliów oraz ocena ryzyka zawodowego sporządzona niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. Ponadto w jednym obiekcie kontrolowany nie zapewniał pracownikom dostępu do kart charakterystyki bądź do informacji pozyskanych z kart charakterystyki.

Hałas i drgania mechaniczne są czynnikami szkodliwymi bardzo często występującymi w środowisku pracy. Mogą być one przyczyną choroby zawodowej: obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz oraz zespół wibracyjny (postać naczyniowa, postać kostno-stawowa oraz postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa).

W 2022 roku przeprowadzono 26 kontroli w zakresie **oceny realizacji wymogów w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne**. W 3 obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące oceny ryzyka zawodowego. Wydano 1 decyzję administracyjną. W przypadku 2 obiektów postępowanie będzie kontynuowane w 2023 roku. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych stosowano doraźne zalecenia oraz przekazywano informację o wymogach prawnych obowiązujących w tym zakresie.

Na 323 obiekty będące w ewidencji komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami, w 41 występują przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń/Natężeń czynników szkodliwych. Przekroczenia stwierdzano w obiektach działających w następujących sektorach (wg PKD):

- górnictwo i wydobywanie (PKD 05 i PKD 09)
- przetwórstwo przemysłowe (PKD 10, PKD 23, PKD 25, PKD 33)

- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35)
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45);
- transport lądowy oraz transport rurociągowy (PKD 49);
- magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport (PKD 52);
- administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna (PKD 83) – komenda policji.

Przekroczenia dotyczą czynników szkodliwych:

- węgiel kamienny/brunatny (frakcja wdychalna/respirabilna)
- krzemionka krystaliczna kwarc/kryształit (frakcja respirabilna)
- cement portlandzki (frakcja wdychalna/respirabilna)
- toluen
- pyłów mąki
- pyłów organicznych pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki
- hałasu
- drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne (miejscowe)
- drgań o ogólnym działaniu na organizm człowieka
- mikroklimatu zimnego/gorącego (warunki klimatyczne)
- promieniowania optycznego nielaserowego.

Liczba osób pracujących w przekroczeniu normatywu higienicznego stwierdzonego pomiarami wynosi 8883 osoby. Wszystkim pracownikom pracującym w przekroczeniu zapewniono poprawę warunków pracy poprzez zapewnienie środków ochrony indywidualnych, środków technicznych i działań organizacyjnych (skrócenie czasu pracy, rotacja na stanowisku pracy) lub podjęto inne działania określone w programie działań profilaktycznych zmierzających do obniżenia narażenia na hałas/drgania mechaniczne.

W kontrolowanych obiektach, w których pracownicy narażeni są na szkodliwe czynniki, często stwierdzano problemy w zakresie rozpoznawania oraz wskazywania do pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy. Stwierdzano także, że kontrolowani nie sporządzili/ nie uzupełniają bądź błędnie wypełniają Rejestry czynników szkodliwych oraz Karty badań i pomiarów czynników szkodliwych. Podczas czynności kontrolnych instruowano pracodawców o prawidłowym sposobie uzupełniania danych, a także o konieczności prowadzenia bieżących zapisów.

Na wniosek Zakładowego Inspektora Pracy w LW „Bogdanka” S.A. pracownik komórki higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami przeprowadził dla Społecznych Inspektorów Pracy LW „Bogdanka” S.A. szkolenie na temat: „Ocena ryzyka zawodowego – narzędzie w profilaktyce chorób zawodowych”.

W ZAKRESIE NADZORU NAD CHEMIKALIAMI

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3

- Nadzór w zakresie wewnątrzspółnotowego obrotu prekursorami kategorii 2 i 3

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wewnątrzspółnotowego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że kontrolowany zakupuje prekursor narkotyków kategorii 3 – aceton, który stosuje do produkcji produktów kosmetycznych. Wyprodukowane produkty kosmetyczne wprowadzane są do obrotu wyłącznie na terenie kraju.

- Nadzór handlu prekursorami narkotyków prowadzonym pomiędzy Wspólnotą, a państwami trzecimi

W 2022 roku nie stwierdzono obiektów, które prowadzą handel prekursorami z państwami trzecimi.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez produkty biobójcze

Z uwagi na dużą ilość decyzji wydawanych w kraju na produkty biobójcze, niespełniające wymagań prawnych, w roku sprawozdawczym wzmożono nadzór nad produktami biobójczymi.

W 2022 roku sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Łęcznej przeprowadziła 23 kontrole w zakresie produktów biobójczych, gdzie:

- 10 kontroli przeprowadzono w podmiotach stosujących produkty biobójcze;
- 13 kontroli przeprowadzono w podmiotach udostępniających na rynku produkty biobójcze (sklepy).

Łącznie podczas wspomnianych kontroli oceniono 148 produktów biobójczych. Podczas 2 kontroli stwierdzono stosowanie 3 produktów biobójczych, których numery pozwolenia (tymczasowe) nie widniały w dniu kontroli w Wykazie Produktów Biobójczych. Dokonano pouczenia kontrolowanych oraz wydano stosowne zalecenia.

W trakcie kontroli u producenta produktów kosmetycznych stwierdzono stosowanie 2 produktów biobójczych, niezgodnie z przepisami prawnymi, w tym danymi zawartymi przez osobę odpowiedzialną na etykiecie (produkt bez wymaganego pozwolenia oraz produkt po dacie ważności). Kontrolę uznano za usterkową. Aktualnie prowadzone jest postępowanie.

Ocena kontrolowanych produktów biobójczych dotyczyła posiadanego przez nich pozwolenia, spełnienia warunków pozwolenia (w tym zawartości substancji czynnych, oznakowania i etykiety, opakowania produktu) oraz stosowania ich zgodnie z zaleceniem podmiotu odpowiedzialnego – w przypadku podmiotów stosujących.

Na terenie powiatu łęczyńskiego nie stwierdzono wprowadzającego do obrotu produkty biobójcze.

Podczas prowadzonego nadzoru informowano kontrolowanych przede wszystkim o konieczności weryfikowania umieszczanych na etykiecie pozwoleń w Wykazie Produktów Biobójczych (udzielano także instruktaży jak dokonywać wspomnianej weryfikacji) oraz stosowaniu/udostępnianiu produktów biobójczych, zawierających aktualną datę ważności.

Ponadto PSSE w Łęcznej uczestniczyła w realizacji projektu BEF-2, którego celem jest sprawdzenie zgodności z obowiązkami wynikającymi z rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych (BPR) oraz przepisów krajowych dotyczących wprowadzania i udostępniania produktów biobójczych na rynku UE.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez detergenty

Na terenie powiatu łęczyńskiego do marca 2022 r. widniał podmiot produkujący detergenty. Następnie przedsiębiorca zakończył działalność. Nie stwierdzono podmiotu, który importuje detergenty. Natomiast są podmioty gospodarcze/osoby fizyczne prowadzące działalność w zakresie sprzedaży (jako dystrybutor) bądź stosowania detergentów.

W roku 2022 nie prowadzono kontroli w zakresie detergentów.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez substancje chemiczne oraz ich mieszaniny

W ewidencji obiektów PSSE w Łęcznej w 2022 roku znajduje się jeden podmiot mający siedzibę na terenie powiatu łęczyńskiego wytwarzający substancję chemiczną podlegającą rejestracji. W roku 2022 obiekt nie został zaplanowany do kontroli.

Na terenie powiatu łęczyńskiego brak podmiotów pełniących w łańcuchu dostaw rolę importera substancji (w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny czy w wyrobie). Ponadto we wspomnianej

ewidencji widnieje: 5 dalszych użytkowników – formulatorów, 66 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 238 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2022 roku na 120 wszystkich kontroli przeprowadzonych przez sekcję Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami, 52 kontrole przeprowadzono między innymi w zakresie nadzoru nad chemikaliami, w tym 8 kontroli w zakresie udostępniania denaturatu (szczegółowy opis działań poniżej). W związku ze wspomnianym nadzorem przeprowadzono: 2 kontrole u dalszego użytkownika - formulatora, 15 kontroli u dystrybutorów oraz 35 kontroli u stosujących chemikalia).

W związku z dużą liczbą zatruć metanolem przeprowadzono 8 kontroli interwencyjnych w zakresie udostępniania denaturatu (o których również wspomniano powyżej), podczas których nie stwierdzono uchybień. Poinformowano przedsiębiorców o aktualnych przepisach prawnych w zakresie ograniczeń, a także o konieczności wzmożenia nadzoru nad sprzedawanymi chemikaliami, zawierającymi w swoim składzie metanol.

Podczas czynności kontrolnych, wśród uchybień, w zakresie nadzoru nad chemikaliami, najczęściej stwierdzano brak kart charakterystyki (3 podmioty stosujące; 1 podmiot wprowadzający do obrotu) oraz brak listy stosowanych/wprowadzanych do obrotu chemikaliów (4 podmioty stosujące chemikalia; 1 podmiot wprowadzający do obrotu). Biorąc jednak pod uwagę liczbę kontroli we wspomnianym zakresie oraz liczbę podmiotów, u których stwierdzono uchybienia, należy stwierdzić, że kontrolowani zazwyczaj dysponują listą stosowanych/sprzedawanych chemikaliów oraz ich kartami charakterystyki.

Podczas czynności kontrolnych u wyżej wspomnianego podmiotu wprowadzającego do obrotu chemikalia stwierdzono wiele opakowań stosowanych chemikaliów, nieznakowanych bądź oznakowanych pod dwiema nietożsamymi ze sobą nazwami. Kontrolowany nie zapewnił także kodu UFI dla produkowanej mieszaniny oraz nie spełnił warunków zalecanych przez dostawców kart charakterystyki w zakresie postępowania z chemikaliami oraz ich magazynowania.

Na terenie powiatu stwierdzono sprzedaż/stosowanie chemikaliów podlegających ograniczeniom (np. cement, zaprawy cementowe). Warunki ograniczenia zostały spełnione. Nie stwierdzono natomiast stosowania/sprzedaży chemikaliów podlegających procedurze zezwolenia.

W 2022 roku PPIS w Łęcznej uczestniczył w realizacji projektu REF-10, dotyczącego zintegrowanej kontroli produktów chemicznych.

Ponadto podczas czynności kontrolnych, z uwagi na wydane w roku 2021 przez Biuro ds. Substancji Chemicznych wytyczne, w zakresie kart charakterystyki, informowano kontrolowanych o właściwym sposobie ich dostarczania w łańcuchu dostaw, w tym o konieczności umieszczania informacji o dostawcy w sekcji 1 dokumentu. Ponadto przekazywano informację, o obowiązujących od 1 stycznia 2023 r. kartach charakterystyki, sporządzonych zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi.

W ZAKRESIE NADZORU NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanego przez produkty kosmetyczne

W ewidencji PSSE w Łęcznej widnieją 4 zakłady wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne oraz 10 obiektów, zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi.

W 2022 roku skontrolowano 2 obiekty wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne w zakresie produkcji oraz wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

W jednym z obiektów stwierdzono uchybienia – prowadzone jest postępowanie które będzie kontynuowane w 2023 roku. Kontrolowany nie przedłożył żadnych informacji za pośrednictwem

portalu CPNP w odniesieniu do produktów kosmetycznych, które wprowadza do obrotu. Ponadto nie opracowano i nie wdrożono Dobrej Praktyki Produkcyjnej, a także nie zapewniono Raportu bezpieczeństwa produktów kosmetycznych, w tym także Oceny bezpieczeństwa. W trakcie kontroli stwierdzono także etykietę produktu kosmetycznego sporządzoną niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi.

Z uwagi na prowadzoną wcześniej działalność w zakresie produkcji kosmetyków, zobowiązuje się kontrolowanego do archiwizacji dokumentacji produktów kosmetycznych przez okres 10 lat od dnia wprowadzenia do obrotu ostatniej partii produktu – kontrola wykazała nie dotrzymanie tego obowiązku.

Ponadto w roku sprawozdawczym skontrolowano 5 obiektów, zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi, w zakresie ich udostępniania. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Pośród wszystkich skontrolowanych produktów kosmetycznych nie stwierdzono produktów posiadających w swoim składzie substancje zakazane tj.: pirytionian cynku oraz butylphenyl methylpropional (lilial) oraz produktów po dacie ważności.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE/EGZEKUCYJNE

Na 94 skontrolowanych obiektów w 8 stwierdzono nieprawidłowości. W stosunku do tych podmiotów prowadzone jest/było postępowanie administracyjne (wydano łącznie 9 decyzji tzw. merytorycznych (dotyczących usunięcia nieprawidłowości bądź umorzenia postępowania) oraz 9 decyzji płatniczych, wydano 3 postanowienia o dopuszczeniu z urzędu dowodu z przesłuchania oraz 1 postanowienie o przedłużeniu postępowania i/lub prowadzono postępowanie egzekucyjne w administracji (wydano 1 upomnienie oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania decyzji). W przypadku 5 obiektów sprawa będzie kontynuowana w 2023 roku.

Całkowita liczba nakazów w wydanych decyzjach wynosiła 37, w tym:

- o w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin – 5,
- o w zakresie produktów biobójczych – 2,
- o w zakresie substancji, ich mieszanin lub procesów o działaniu rakotwórczym/mutagennym – 6,
- o w zakresie czynników biologicznych w środowisku pracy – 4,
- o dotyczących badań i pomiarów środowiska pracy – 8,
- o w zakresie oceny ryzyka zawodowego – 6,
- o w zakresie produktów kosmetycznych – 6.

W ZAKRESIE HIGIENY RADIACYJNEJ

W związku z pismem LPWIS z dnia 21.01.2022 r. znak: DNS-HR.9011.4.2022 dotyczącego przekazania informacji o podmiotach, w których odnotowano przekroczenia poziomu odniesienia dla średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w ramach pomiarów wykonywanych przez pracodawcę, kierownika jednostki organizacyjnej, PSSE w Łęcznej wystosowało pismo do 8 podmiotów, w których miejsca pracy zlokalizowane są pod ziemią, bądź związane są z uzdatnianiem wód podziemnych, z prośbą o informację zwrotną dotyczącą wykonywanych pomiarów stężenia radonu lub stężenia energii potencjalnej alfa krótkożyciowych produktów rozpadu radonu oraz podejmowania działań zapewniających ograniczenie narażenia pracowników na radon w miejscu pracy. Podjęte działania wykazały, że:

-w miejscu pracy zlokalizowanym pod ziemią wykonywane są pomiary stężenia energii potencjalnej alfa krótkożyciowych produktów rozpadu radonu – na podstawie wyników pomiarów wskaźników zagrożenia radiacyjnego oraz oceny stanu zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi stwierdzono, że wszystkie wyrobiska podziemne zakładu górniczego nie są zagrożone radiacyjnie,

-miejsca związane z uzdatnianiem wód podziemnych wykonują pomiar stężenia radonu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi - przekroczeń nie stwierdzono. W związku z krótkim czasem pracy pracownika na tym stanowisku odstąpiono od wykonywania pomiarów na stanowisku pracy.

Ponadto, w 2022 roku rozpoczęto działania edukacyjno – informacyjne w zakresie narażenia na radon. Podczas czynności kontrolnych prowadzono działania, mające na celu udzielenie podstawowych informacji dotyczących radonu tj.: źródła radonu, dopuszczalny poziom odniesienia, skutki dla zdrowia wynikające z narażenia na radon, sposoby minimalizowania narażenia, wykonywanie pomiarów stężenia radonu w miejscu pracy oraz miejscach przeznaczonych na pobyt ludzi. Materiały informacyjne przekazano przedsiębiorcom w formie pisma oraz umieszczono na stronie internetowej Stacji.

W związku z prowadzonymi przez PSSE działaniami edukacyjno – informacyjnymi w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z narażeniem na radon zagrożeń dla zdrowia, a także w związku z przeprowadzonymi pomiarami średniorocznego stężenia radonu w placówkach oświaty, w ramach realizowanego przez Głównego Inspektora Sanitarnego zadania mającego na celu identyfikację terenów, na których wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków poziom średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu może przekroczyć poziom odniesienia, przeprowadzono wizytację w 2 placówkach oświaty, w których wyniki z pomiarów wskazały na przekroczenia poziomu odniesienia tj. 300 Bq/m³. Podczas wizytacji ustalono miejsce montażu detektorów, a także istotne informacje dotyczące ewentualnego przenoszenia detektora w okresie pomiarów bądź występujących szczególnych warunków, mogących mieć wpływ na wyniki pomiarów. Zapoznano Dyrektorów placówek z środkami technicznymi służącymi ograniczeniu występujących stężeń radonu oraz przekazano materiały edukacyjno – informacyjne.

Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1836) mogą być uznane za chorobę zawodową.

Łącznie do PPIS w Łęcznej w 2022r. zgłoszono 9 przypadków podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzono 18 postępowań w sprawie chorób zawodowych.

Wydano 7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w tym:

- w 2 przypadkach dotyczyły pylicy płuc: pylicy górników kopalń węgla;
- w 3 przypadkach dotyczyły przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat;
- w 1 przypadku dotyczyła choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstwa – Boreliozy;
- w 1 przypadku decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej dotyczyła: zespołu wibracyjnego: postać kostno- stawowa.

Wydano 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wydano także 3 postanowienia. W roku sprawozdawczym nie wniesiono odwołania od decyzji PPIS w Łęcznej. PPIS w Łęcznej wystawił 7 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

Działania w ramach ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W 2022 roku kontynuowano prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów, dotyczących zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

- Kontrole obiektów stacjonarnych

Na terenie powiatu łęczyńskiego zarówno w latach ubiegłych jak i w roku 2022r. brak było stacjonarnych obiektów prowadzących sprzedaż środków zastępczych tzw. sklepów z dopalaczami. Nie odnotowano sygnałów z Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej o podejrzeniu wprowadzenia do obrotu środków zastępczych w obiektach stacjonarnych na terenie powiatu łęczyńskiego. Nie przeprowadzono kontroli interwencyjnych w tym zakresie, nie zabezpieczano produktów tzw. dopalaczy, nie pobierano również próbek do badań laboratoryjnych.

- Zatrucia środkami zastępczymi i NSP

PPIS w Łęcznej przy współpracy ze szpitalem i podmiotami leczniczymi zlokalizowanymi na terenie powiatu łęczyńskiego stale monitoruje zjawisko zatruc środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. Pierwsze przypadki zatruc nowymi narkotykami wśród mieszkańców powiatu łęczyńskiego odnotowano w roku 2016 - 7 zgłoszeń. Od tego czasu liczba zatruc z roku na rok maleje, w roku 2017 wyniosła 4, w roku 2018 – 2 przypadki. W latach 2019 - 2022 do PPIS w Łęcznej nie zgłoszono żadnego przypadku zatrucia środkami zastępczymi i/lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

- Postępowania prowadzone wobec osób fizycznych w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę, Krajową Administrację Skarbową.

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowań prowadzonych wobec osób fizycznych w kierunku artykułu. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w związku z przekazaniem spraw przez inne służby: Policję, Prokuraturę. Nie nakładano zatem kary pieniężnej z art. 52a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Niewątpliwie brak przekazywanych postępowań wynika z wejścia w życie w miesiącu sierpniu 2018 roku nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Dla porównania w 2017r. Prokuratura lub Policja w drodze postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania przekazała do PPIS w Łęcznej 9 postępowań. W roku 2018 przekazano do PPIS w Łęcznej zaledwie 1 nowe postępowanie zaś w roku 2019 przekazano do PPIS w Łęcznej 2 nowe postępowania. W latach 2020-2022 nie przekazywano postępowań.

W 2019 roku dokonano zniszczenia wszystkich środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych będących w dyspozycji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łęcznej. Były to substancje zgromadzone w ramach 16 postępowań prowadzonych w latach 2016 – 2019 w których PPIS w Łęcznej orzekł o przepadku substancji na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu. Łącznie zniszczono 2268,846g substancji. W latach 2020-2022 nie prowadzono niszczenia środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych gdyż brak było takich substancji w dyspozycji PPIS w Łęcznej.

W 2022 roku w obszarze nadzoru nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych nie wydawano decyzji administracyjnych.

- Identyfikacja środków zastępczych

W 2022 roku nie zabezpieczano produktów środków zastępczych.

- Współpraca z organami ścigania (Policja, Prokuratura, Krajowa Administracja Skarbowa) oraz podmiotami leczniczymi.

W 2022 roku PPIS w Łęcznej z uwagi na brak przekazywanych przez organy ścigania: Policja i Prokuratura wyłączonych materiałów do odrębnego postępowania nie współpracował z tymi organami.

PPIS w Łęcznej współpracował ze Szpitalem Powiatowym w Łęcznej a także z podmiotami leczniczymi na terenie powiatu łęczyńskiego w zakresie przypominania o obowiązku zgłaszania przez te podmioty podejrzeń zatruc środkami zastępczymi.

Podsumowanie

- Sprawowany przez PPIS w Łęcznej nadzór przyczynił się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.
- Konsekwencją przeprowadzonych w 2022r. działań kontrolnych było wydanie 9 decyzji

administracyjnych o naruszeniu przepisów higieniczno-sanitarnych, w których łączna liczba nakazów wyniosła 37.

- W 2022 r. stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły m. innymi pylicy płuc: pylicy górników kopalń węgla oraz przewlekłych chorób narządu głosu, boreliozy i zespołu wibracyjnego: postać kostno- stawowa.
- W strukturze chorób zawodowych w 2022 r. w powiecie łęczyńskim według płci brak jest wyraźnego podziału pomiędzy mężczyznami i kobietami.
- Podkreślić również należy, że na terenie powiatu łęczyńskiego na przestrzeni lat nie było stacjonarnych obiektów prowadzących sprzedaż środków zastępczych tzw. sklepów z dopalaczami, także kontrole obiektów przeprowadzane w kilku poprzednich latach wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Łęcznej nie potwierdziły wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Od kilku lat brak zgłoszeń ze strony KPP w Łęcznej podejrzenia prowadzenia sprzedaży środków zastępczych w obiektach na terenie powiatu łęczyńskiego, co należy ocenić pozytywnie.
- W ocenie PPIS w Łęcznej prowadzony w latach poprzednich nadzór nad przestrzeganiem przepisów, dotyczących zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych a także działania profilaktyczne i edukacyjne wśród społeczeństwa przyniosły oczekiwane efekty w postaci wyeliminowania zatruć „dopalaczami” (w latach 2019 - 2022 brak przypadków) oraz znacznego spadku liczby przekazywanych przez organy ścigania postępowań wobec osób fizycznych. Warto zauważyć, że po nowelizacji ustawy w 2018 roku organy ścigania przekazały dotychczas do PPIS w Łęcznej jedynie 2 postępowania, natomiast w latach 2020-2022 - 0. Niewątpliwie taki stan rzeczy wynika głównie z wejścia w życie w miesiącu sierpniu 2018 roku nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a także większej świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń związanych z używaniem nowych narkotyków.
- Biorąc pod uwagę liczbę skontrolowanych oraz liczbę niezgodnych produktów biobójczych należy stwierdzić, że przeważająca liczba przedsiębiorców w należyty sposób prowadzi nadzór nad stosowanymi/sprzedawanymi produktami biobójczymi.
- Kontrole prowadzone w roku 2022 w zakresie produktów kosmetycznych wskazywały istotne nieprawidłowości u wytwórcy, nie zaś w miejscach zajmujących się obrotem. Nadzór nad produktami kosmetycznymi w dalszym ciągu będzie wzmożony, ze szczególnym uwzględnieniem zakładów zajmujących się wytwarzaniem oraz konfekcjonowaniem produktów kosmetycznych.

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy m. in.: opiniowanie i uzgadnianie w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych:

- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego, polityk, strategii, planów lub programów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko;
- dokumentacji projektowej;
- wniosków w sprawie udzielania zgody na odstępstwa od warunków technicznych oraz ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych oraz wydawanie opinii o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych na podstawie przepisów szczególnych.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym realizowany jest w oddziale zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności poprzez nadzorowanie na etapie realizacji przedsięwzięć oraz obiektów żywienia i żywności, ochrony zdrowia, użyteczności publicznej, w celu zapewnienia odpowiedniego

standardu sanitarnego w tych obiektach oraz stosowania rozwiązań mających na celu ochronę zdrowia ludzi, np. w odniesieniu do:

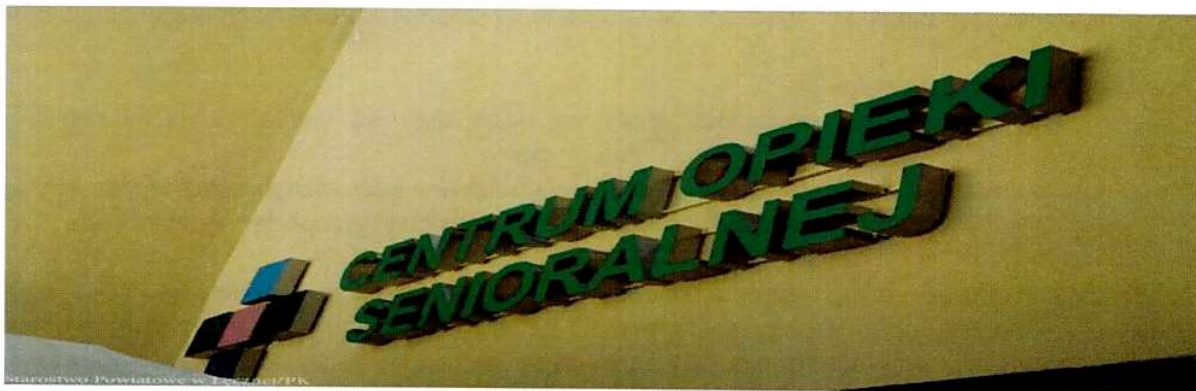
- **projektów budowlanych** – kontrola zastosowania rozwiązań technicznych i technologicznych mających wpływ na zachowanie odpowiednich warunków sanitarnych i zdrowotnych. PSSE w Łęcznej w 2022 r. w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych uzgodniła 4 dokumentacje projektowe, wszystkie zaopiniowano pozytywnie.
- **wydawania opinii w zakresie spełnienia warunków higieniczno-sanitarnych** w obiektach przekazywanych do użytkowania – w tym m. in. sprawdzenie czy obiekt zrealizowany został zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym. W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. uczestniczyło łącznie w kontrolach (m. in. dopuszczenie do użytkowania, kontrole obiektów w trakcie budowy) 20 obiektów.
- W związku z czynnościami kontrolnymi wydano: 15 opinii w trybie art. 56 ustawy *Prawo budowlane* w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania, 3 opinie higieniczno- sanitarne w oparciu o art. 3 pkt 3 ustawy o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz 2 decyzje w oparciu o art. 25 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej biorą udział:

- **w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko** (opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. W tym zakresie postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. wydało 12 opinii;
- **opiniowania warunków realizacji przedsięwzięć** – odpowiednich środków technicznych w celu zminimalizowania oddziaływania przedsięwzięć na zdrowie ludzi w zakresie emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, wód i gleby. W toku tego rodzaju postępowania w 2022 r. uzgodniono 2 warunki realizacji przedsięwzięć, obydwa uzgodniono pozytywnie;
- **w postępowaniu w sprawie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla dokumentów, które są wymienione w art. 46 ustawy jw. (polityki, strategię, plany i programy w dziedzinie m. in. przemysłu, energetyki, transportu, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, turystyki, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin). W toku tego rodzaju postępowania stanowisko zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. wydało 6 opinii, wszystkie były pozytywne.

Do najciekawszych inwestycji dopuszczonych do użytkowania na terenie powiatu łęczyńskiego w 2022 r. można zaliczyć:

- Centrum senioralne SP ZOZ w Łęcznej które powstało w nowo wybudowanej części szpitala w Łęcznej, w tzw. Bloku C
- Dzienny Dom Seniora w m. Jaszczów, gm. Milejów;

Centrum Opieki Senioralnej SP ZOZ w Łęcznej na etapie budowy

Centrum Opieki Senioralnej SP ZOZ w Łęcznej

Dzienny Dom Senior + w Jaszczowie

Wnioski

- Wiodącymi zadaniami inwestycyjnymi na terenie powiatu łęczyńskiego w 2022 r. były: na etapie realizacji - roboty budowlane obejmujące rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz handel i usługi, na etapie ocen oddziaływania na środowisko – odnawialne źródła energii elektrycznej.

IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Wiodącym celem pracy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania zmierzające do zwiększenia świadomości zdrowotnej w zakresie utrzymania i wzmocnienia potencjału zdrowia oraz identyfikowania czynników szkodliwych. Cel ten został osiągnięty poprzez:

- koordynację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, rodziców w środowisku szkolnym oraz środowisku lokalnym;
- realizację akcji ogólnopolskich i lokalnych skierowanych do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach z podmiotami realizującymi zadania w zakresie zdrowia publicznego oraz ze środkami masowego przekazu.

W roku 2022 Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała następujące zadania o zasięgu ogólnopolskim.

Program **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**, skierowany do dzieci 5-6 letnich uczęszczających do przedszkoli oraz rodziców i opiekunów dzieci. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Wdrożenie programu poprzedzone zostało wystosowaniem pism informujących o metodach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 oraz przesłaniem online materiałów edukacyjnych (prezentacja multimedialna „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, scenariusze zajęć). Do placówek realizujących program wystosowano pismo informujące o linkach do filmów z webinariami #polprofilaktyka. Program zrealizowano w 19 placówkach oświatowych. Programem objęto 867 dzieci pięcio i sześcioletnich oraz 487 rodziców i opiekunów. W ramach realizacji programu WSSE w Lublinie zorganizowała konkurs plastyczny „Eko produkty na moim stole”, do którego zgłoszono 25 prac plastycznych dzieci uczęszczających do 6 placówek oświatowych z terenu powiatu łęczyńskiego, z których 4 zostały wyróżnione. Wdrożenie kolejnej edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 oraz narady w 8 placówkach oświatowych omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość”, zrealizowany po raz dziewiąty miał na celu kształtowanie u młodzieży umiejętności chroniących przed używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych oraz zmniejszanie ryzyka utraty życia i zdrowia, z powodu ich używania. W IX edycji programu w roku szkolnym 2021/2022 uczestniczyło 197 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych. Zajęcia realizowano w szkołach według scenariuszy, w oparciu o materiały programowe – broszury i ulotki dla uczniów i ich rodziców.

Wdrożenie kolejnej, X edycji odbyło się poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół oraz koordynatorów programu, informującego o realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023.

Program „Trzymaj Formę” mający na celu zapobieganie otyłości i nadwadze wśród młodzieży szkolnej i dorosłych, oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzowanie aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2021/2022 w realizacji programu uczestniczyło 1378 uczniów z 11 szkół podstawowych oraz 120 rodziców. Wdrożenie programu poprzedzono wystosowaniem listów intencyjnych dot. realizacji edycji programu w roku szkolnym 2021/2022 oraz wytycznych i zaleceń do placówek oświatowych. W ramach realizacji programu we współpracy z placówką oświatową i jednostkami samorządu zorganizowano XIV edycję **Powiatowego Konkursu Wiedzy o Zdrowiu Trzymaj Formę**. Przedmiotem konkursu było przygotowanie pracy plastycznej – plakatu na jeden z tematów zawartych w regulaminie konkursu : „Moja rodzina dba o zdrowie ”, "Recepta na zdrowe życie", "Plakat na logo konkursu". Do etapu powiatowego konkursu zgłoszono prace 25 uczniów kl. V-VIII z 4 szkół podstawowych.

„Bieg po zdrowie” to program edukacji antytytoniowej adresowany do dzieci klas IV szkół

podstawowych. Program miał na celu opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. VI edycja programu cieszyła się zainteresowaniem kadry pedagogicznej, ze względu na zróżnicowane metody aktywizujące, dostosowane do wieku odbiorców oraz układ zajęć stymulujących kreatywność i aktywność uczniów. W edycji programu w roku szkolnym 2021/2022 uczestniczyło 269 uczniów i 246 rodziców i opiekunów z 5 szkół podstawowych. We wrześniu 2022 roku pismem skierowanym do dyrektorów szkół, informującym o realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 rozpoczęto wdrażanie VII edycji programu. Ponadto w 3 szkołach podstawowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS w roku 2022 w powiecie łączyńskim miał na celu zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa. Cel ten był realizowany poprzez prowadzenie działań edukacyjnych w zorganizowanym podczas imprezy masowej punkcie informacyjnym (rozmowy indywidualne, propagowanie informacji o punkcie diagnostyczno-konsultacyjnym), cykl instruktaży skierowanych do różnych grup zawodowych; pracowników zakładów usługowych, pracowników oświaty, organizatorów i opiekunów wypoczynku młodzieży. Podstawowe informacje na temat HIV/AIDS popularyzowane były za pośrednictwem strony internetowej psse oraz poprzez dystrybucję materiałów do placówek. Edukacją w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HIV objęto 2964 odbiorców, w tym 1800 odbiorców medialnych.

Działania o zasięgu wojewódzkim i lokalnym.

1. Program edukacyjny **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, dotyczył profilaktyki raka szyjki macicy. Miał na celu stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy wynikającym z zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), oraz zainicjowanie dyskusji, dzięki której kobiety z pokolenia rodziców podejmą odpowiednie działania profilaktyczne, i wykonają badanie cytologiczne. W roku 2021/2022 program realizowało 135 uczniów w 3 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 12 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym.

2. Program edukacyjny **„Podstępne WZW”** adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń WZW typu A B i C. W roku 2021/2022 program realizowało 481 uczniów w 8 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 446 rodziców oraz 3 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym.

3. Program edukacyjny **„Znamie! Znam je?”** adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu popularyzację wiedzy na temat czerniaka. W roku 2021/2022 program realizowało 637 uczniów w 9 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto także 602 rodziców i 2 nauczycieli. Wdrożenie trwającej edycji przeprowadzono poprzez wystosowanie pisma do dyrektorów szkół ponadpodstawowych z wytycznymi dot. realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 . oraz zebranie deklaracji uczestnictwa w programie w bieżącym roku szkolnym.

4. Akcja **„Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy”**, adresowana jest do opiekunów i organizatorów zorganizowanego wypoczynku, w celu zapewnienia uczestnikom bezpiecznego i zdrowego spędzenia ferii zimowych. W tym celu przekazywano wytyczne i zalecenia w formie pism do organizatorów i kierowników wypoczynku. Dominującą formą edukacji było poradnictwo udzielane organizatorom i wychowawcom wypoczynku dzieci i młodzieży. W czasie akcji zimowej oddziaływaniem objęto 79 uczestników wypoczynku (11-18 lat) oraz 8 wychowawców/opiekunów, dystrybucję materiałów prowadzono w 3 placówkach, rozdysponowano 277 szt ulotek.

5. Akcja **„Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni”** adresowana jest do opiekunów i organizatorów wypoczynku oraz dzieci i młodzieży uczestniczącej w koloniach lub półkoloniach w okresie wakacyjnym. Akcja ma na celu podnoszenie świadomości w zakresie zasad zdrowego stylu życia, współczesnych zagrożeń zdrowotnych oraz bezpieczeństwa podczas wakacji. W celu wdrożenia oddziaływań prozdrowotnych przekazywano wytyczne w formie pisemnej do 4 organizatorów wypoczynku, udzielono instruktaży 28 wychowawcom i opiekunom, prowadzono prezentację i ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli, demonstrujące działania zmysłów człowieka po spożyciu substancji psychoaktywnych - działaniem objęto 55 uczestników, w tym 50 dzieci/młodzieży.

Podczas działań informacyjnych dystrybuowano materiały (ulotki, broszury) wykorzystywane podczas pracy z uczestnikami wypoczynku. rozdysponowano 735 szt ulotek oraz 4 prezentacje multimedialne. W czasie akcji letniej oddziaływaniem objęto 1141 odbiorców.

6. Program edukacji antytytoniowej **„Czyste powietrze wokół nas”**, skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym i ma na celu ukształtowanie właściwych postaw wobec palenia tytoniu u dzieci i ich rodziców. W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 18 placówek wychowania przedszkolnego. Oddziaływaniem objęto 710 dzieci 5-6 letnich oraz 347 rodziców i opiekunów. Program realizowano w oparciu o scenariusze zajęć zamieszczone w poradniku dla realizatora, metodą warsztatów dydaktycznych, z wykorzystaniem aktywizujących metod i form pracy. W ramach programu organizowano w placówkach oświatowych m. in.: konkursy plastyczne, quizy wiedzy, zabawy dydaktyczne o tematyce antytytoniowej, prelekcje dla dzieci i rodziców dotyczące zdrowotnych skutków inhalacji dymu tytoniowego. Treści programowe w niektórych placówkach rozszerzano o tematykę zanieczyszczenia powietrza spowodowanego spalaniem śmieci w przydomowych ogródkach oraz piecach, w tym udział w konkursie „Nie pal śmieci-zrób ekozabawkę”. Wdrożenie kolejnej edycji programu odbyło się poprzez w rozesłanie do dyrektorów placówek wychowania przedszkolnego wytycznych oraz pisma informującego o sposobach i formach realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023. Ponadto w 8 placówkach oświatowych zorganizowano narady omawiające realizację programu w bieżącym roku szkolnym.

7. **„Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem tytoniu** działania mające na celu ograniczenie narażenia na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) Polaków, poprzez między innymi zmianę postaw społecznych wobec palenia tytoniu. W ramach zadania prowadzono: miesięczny monitoring aktualnej sytuacji dotyczącej realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w miejscach użyteczności publicznej, w tym w zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i placówkach oświatowych, pomieszczeniach zakładów pracy. Skontrolowano 625 obiektów pod kątem przestrzegania zakazu palenia tytoniu. Ponadto organizowano obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maj) i Światowego Dnia Rzucania Palenia (16 listopad).

„Światowy Dzień bez Tytoniu”. Głównym celem kampanii było zwrócenie uwagi na powszechność nałogu palenia tytoniu, także papierosów elektronicznych oraz podniesienie świadomości społeczeństwa na temat skutków zdrowotnych używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy. W ramach działań profilaktycznych realizowanych w powiecie łęczyńskim zorganizowano kącik z materiałami edukacyjnymi, udzielono instruktaży w placówkach oświatowych, prowadzono poradnictwo telefoniczne dot. skutków zdrowotnych inhalacji dymu tytoniowego w czasie pandemii Covid-19. W celu dotarcia do szerszego grona odbiorców opublikowano informacje na stronie internetowej psse. Działaniami objęto 1168 odbiorców.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia”. W czasie tego wydarzenia zachęcano osoby palące papierosy do porzucenia tego nałogu. W ramach realizacji interwencji przygotowywano informację i zamieszczono na stronie internetowej psse. We współpracy z placówką oświatową i jednostką samorządową zorganizowano konkurs plastyczny **„Stop uzależnieniom”**, w którym wzięło udział 15 uczniów kl. V-VIII z 4 szkół podstawowych. Działaniami objęto 1164 odbiorców.

8. **Profilaktyka zatruc grzybami**, była realizowana w czasie lata i jesieni w celu poprawy stanu

wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania.

W ramach realizacji przedsięwzięcia prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do opiekunów/wychowawców i uczestników wypoczynku letniego dzieci i młodzieży (listy intencyjne, instruktaż, dystrybucja materiałów) oraz ogółu społeczeństwa w punkcie informacyjnym. Opracowano i przesłano do 33 placówek oświatowych wytyczne i zalecenia dot. profilaktyki zatruczeń grzybami. Zorganizowano wystawę grzybów świeżych, którą odwiedziło 450 odbiorców działania, w tym 150 dzieci. Przeprowadzono 6 prelekcji dla 150 dzieci. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. Udzielano porad grzybowych przez klasyfikator grzybów świeżych i wydawano atesty dopuszczające grzyby świeże do obrotu. Oddziaływaniem objęto 7042 odbiorców, w tym 5600 za pośrednictwem mediów.

9. **Dzielne dzieciaki i ich sposoby na mikroby-** Interwencja nieprogramowa, której celem jest poznanie przez dzieci zasad ochrony swojego zdrowia przed mikroorganizmami poprzez wdrażanie zdrowego stylu życia i racjonalne zachowania, podnoszenie świadomości w zakresie zagrożeń epidemiologicznych oraz dbania o higienę. Opracowano i przesłano do 29 placówek oświatowych wytyczne i zalecenia dot. realizacji interwencji, przekazano materiały edukacyjne, w tym scenariusze zajęć, prezentację multimedialną. W 8 placówkach oświatowych zorganizowano narady omawiające realizację interwencji w roku szkolnym 2022/2023. Oddziaływaniem objęto 389 dzieci oraz 37 realizatorów.

10. **Profilaktyka uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych** była realizowana poprzez realizację działań informacyjnych prowadzonych w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz w placówkach oświatowych, pokazów/ćwiczeń z wykorzystaniem alko i narkogogli prezentujących upośledzenie zmysłów po spożyciu środków psychoaktywnych, z których skorzystało 167 odbiorców głównie młodzieży, kąciaków edukacyjnych i form wizualnych, współorganizację konkursu plastycznego dla uczniów kl. V-VIII szkół podstawowych, punktu informacyjnego, udzielania instruktaży i porad, prowadzenie dystrybucji materiałów informacyjnych. Informacje na temat szkodliwości i zagrożeń spożywania środków zastępczych zamieszczano na stronie internetowej. Prezentowana tematyka skierowana była do 2194 odbiorców.

11. **Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach** wiązał się z zagadnieniami dotyczącymi

antybiotykoodporności. Głównym celem kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W roku 2022 działania informacyjne prowadzono za pośrednictwem strony internetowej psse oraz w punkcie informacyjno-edukacyjnym zorganizowanym w placówce oświatowej. Nawiązano współpracę z placówkami ochrony zdrowia, prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. W trakcie trwania kampanii oddziaływaniem ok. 499 odbiorców.

12. Europejski Tydzień Szczepień przebiegający w 2022 roku pod hasłem „**Długie życie dla wszystkich**”. Celem głównym kampanii było wzmocnienie znaczenia sprawiedliwego i rozszerzonego dostępu do szczepionek przyczyniającego się do długiego i zdrowego życia dla wszystkich, podkreślanie znaczenia szczepień powszechnych i indywidualnych oraz zwiększenie osób zaszczepionych ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej podatnych i wrażliwych na choroby zakaźne. W celu propagowania szczepień ochronnych nawiązano współpracę z kierownictwem podmiotów leczniczych i dyrektorami placówek oświatowych. Wykorzystywano również stronę internetową psse oraz strony internetowe partnerów (jednostki samorządowe, placówki oświatowe), za pośrednictwem których informacje dotarły do około 2500 odbiorców. Ogółem w trakcie kampanii oddziaływaniem objęto 2660 odbiorców.

13. Światowy Dzień Zdrowia. Tematem przewodnim kampanii w 2022 roku było hasło „**Nasza planeta, nasze zdrowie**”, skupiające uwagę na działaniach niezbędnych do utrzymania ludzi i planety w zdrowiu oraz wspieraniu ruchu na rzecz tworzenia społeczeństw skoncentrowanych na dobrobycie. Do propagowania idei Światowego Dnia Zdrowia 2022 wykorzystywano głównie strony internetowe, za pośrednictwem których informacje dotarły do około 800 odbiorców oraz ekspozycję wizualną przygotowaną w psse. Ponadto nawiązano współpracę z 33 placówkami oświatowymi, którym przekazano materiały informacyjne w formie on-line. Ogółem działaniami objęto 1033 odbiorców.

14. Profilaktyka zakażeń SARS-CoV-2- działania informacyjno-edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców w formie:

- ✓ pism informacyjnych– przekazanie wytycznych, materiałów informacyjnych (dyrektorzy placówek oświatowych, kierownicy obiektów wypoczynkowych);
- ✓ działań edukacyjnych- poradnictwa skierowanego do wychowawców/opiekunów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży , środowiska wiejskiego, pracowników zakładów usługowych, ogółu społeczeństwa;
- ✓ dystrybucji materiałów prowadzonej podczas wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży, w psse - stolik z materiałami, w 5 placówkach pobytu czasowego uchodźców (wersja w jęz. ukraińskim);
- ✓ popularyzacji treści za pośrednictwem internetu

Ogółem oddziaływaniem objęto 1760 odbiorców, w tym 800 odbiorców za pośrednictwem mediów.

15. Szczepimy się – działania skierowane do różnych grup odbiorców, promujące szczepienia ochronne p/covid, podkreślające znaczenie szczepień w walce z pandemią covid-19 i innymi chorobami zakaźnymi:

- ✓ poradnictwo dot. korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych udzielane telefonicznie, w psse, w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, placówkach oświatowych;
- ✓ dystrybucja materiałów prowadzona w punkcie informacyjnym, w psse - stolik/stoisko z materiałami, w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, pl. oświatowych oraz online;
- ✓ działanie prowadzone w 2 punktach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych podczas powiatowej imprezy oraz w placówce oświatowej;
- ✓ popularyzacji treści za pośrednictwem internetu.

Ogółem oddziaływaniem objęto 3272 odbiorców, w tym 1000 odbiorców za pośrednictwem mediów

16. **Wybieraj bezpieczną żywność**- kampania skierowana do grupy odbiorców w wieku od 25 do 45 lat, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcanie do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii wystosowano pisma informacyjne do 38 placówek oświatowych, zorganizowano narady w 8 placówkach oświatowych, zrealizowano 4 szkolenia dla pracowników placówek oświatowych, zorganizowano punkt informacyjny w przedszkolu publicznym dla rodziców i opiekunów dzieci, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, popularyzowano treści za pośrednictwem strony internetowej psse. Działaniami objęto 2010 odbiorców.

Mając na celu promocję zagadnień dotyczących zdrowia i wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska realizowano wiele zagadnień wynikających z bieżących, potrzeb takich jak: profilaktyka grypy, chorób sezonu letniego- bąblowica, borelioza, wścieklizna, profilaktyka wszawicy, chorób układu pokarmowego, chorób zakaźnych (WZW typu A B C, gruźlica, pasożyty, choroby bakteryjne), bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, cyberuzależnienia. Podejmując współpracę z placówkami nauczania, podmiotami leczniczymi, mediami lokalnymi stosowano różnorodne formy edukacji, t.j. instruktaże, rozmowy indywidualne, formy wizualne, prezentowanie tematyki w mediach, rozdawnictwo tematycznych materiałów edukacyjnych.

Działania oświatowo-zdrowotne podejmowane przez Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Łęcznej opierały się na realizacji kierunków wytyczonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, Lubelskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego, z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej. Prowadzone były głównie w placówkach oświatowych i placówkach podmiotów leczniczych poprzez realizację interwencji programowych oraz interwencji nieprogramowych. Ponadto działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, głównie za pośrednictwem stron internetowych oraz punktów informacyjnych organizowanych podczas imprez o zasięgu powiatowym- współpraca ze w Starostwem Powiatowym w Łęcznej oraz Przedszkolem Publicznym Nr 1 w Łęcznej. W ramach nadzoru działalności oz w podległych placówkach przeprowadzono 37 wizytacji oceniających realizację programów prozdrowotnych.

W zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia nawiązano współpracę ze:

- **Starostwem Powiatowym w Łęcznej, Urzędem Miejskim w Łęcznej, Urzędami gmin w Cycowie, Ludwinie, Milejowie, Spiczynie, Puchaczowie:** współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2;
- **Zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowo-wychowawczymi :** wspólna realizacja interwencji programowych i nieprogramowych, przekazanie wytycznych dotyczących realizacji bieżących zagadnień oz, pozyskanie partnerów do realizacji zadań;
- **Zakładami usługowymi:** współpraca w realizacji profilaktyki HIV/AIDS, wirusowego zapalenia wątroby typu C, sars-cov-2
- **Ośrodkami pomocy społecznej, zakładami pracy** współpraca w prezentowaniu wytycznych i zaleceń dot. profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2;
- **Mediami lokalnymi:** Administratorzy str. internetowej: www.powiatleczynski.pl, www.leczna.pl, zespół redakcyjny wydawnictwa samorządowego „Ziemia Łeczyńska” - stała współpraca w prezentowaniu tematyki prozdrowotnej.